

ČASÁK

anarchistický zpravodaj

2/2024

Československé anarchistické sdružení (ČAS)

dobrovolný příspěvek 10 Kč

ANARCHISTÉ PROTI ČLENSTVÍ V NATO A ZBROJENÍ

NO TO WAR
NO TO NATO

Před 25 lety dali anarchisté a anarchistky hlasitě najevo, že vstup do NATO není žádná výhra. Svůj antimilitaristický postoj deklarují i dnes. Protestujeme proti členství v NATO a požadujeme okamžité vystoupení z tohoto zločineckého a militaristického vojenského paktu.

V březnu nás čeká bezesporu velká sláva: 12. březen – Den přistoupení ČR k Severoatlantické smlouvě (NATO) v roce 1999. Vládní politici, kapitalistická média, ale i někteří levičáci budou propagovat a velebit tento válečný pakt. Jistě budeme přesvědčováni o nutnosti zvýšení nákladů na zbrojení. Využijí k tomu válku na Ukrajině. Jakpak by ne, vždyť slavíme 25 let v NATO! Jenomže vstup ČR do NATO před 25 lety byl pro nemálo z nás jedním z prvních oficiálních zklamání.

Prezident Havel byl tehdy totiž toho názoru, že vyhlášovat referendum o vstupu do NATO je nesmysl. Podle něho se jedná o smlouvu mezi státy, logicky do toho tedy pracující nemají co kecat. Za dvanáct dní se zklamání proměnilo v čistokrevné znechucení, když domy obyčejných pracujících v Srbsku zasypaly bomby NATO.

Podobně „demokratické“ jsou i rozhodovací procesy uvnitř aliance. Na papíře jsou si hlasy všech členských zemí rovny, to ano. Málokdo však dnes věří, že ekonomická síla členské země, bojeschopnost armády, lobby nadnárodních korporací atd. na klíčová rozhodnutí o misích a invazích vliv nemají. Mnoho kritiků tak přirovnává strukturu NATO k pyramidě. Na vrcholu pyramidy stojí USA hájící zájmy domácího a nadnárodního kapitálu.

NATO se oficiálně proměnilo v útočný vojenský pakt v roce 1999, kdy byla původní myšlenka „ochrany území“ změněna na „ochranu zájmů“. S tím souvisí tlak na přeměnu armád členských zemí, jejichž specializací již není obrana, ale útok, otevření obrovského trhu pro zbrojařské korporace a prostoru pro korupci.

Zbrojařské koncerty doslova prosluly získáváním kontraktů pomocí masivní lobby a uplácení. Největší z nich Lockheed Martin se v minulosti zasloužila o korupční skandály v USA, Německu, Itálii, Japonsku, Nizozemí a Saúdské Arábii. V ČR provází úplatkářské aféry snad každý tendr ministerstva obrany. Nemusíme dlouho lovit v paměti: Gripeny, Pandury, obrněné vozy Iveco, vymáhání úplatku od automobilky Tatra, armádní letouny CASA, čachry s pozemky a IT zakázkami a tak dále.

Přesto zůstává hlavním posláním NATO smrt. Spočítat bilanci válečných zločinů NATO není nic jednoduchého. Oficiální statistiky jsou vedeny stejnými kruhy, pomocí nichž jsou invaze realizovány, a tak bývají počty civilních obětí často velmi podhodnocené nebo jsou připisovány na vrub nepřátelských sil. O chirurgicky přesných náletech, které tak vychvaloval G. W. Bush, si však iluze už nikdo nedělá. Tak jako si myslivci pletou turisty se zvěří, pletou si generálové NATO traktory s tanky a školáky se sebevraždnými atentátníky. Některé oficiální statistiky tak hovoří o 5700 civilistech usmrcených operací Spojenecká síla v Srbsku. Operace Trvalá svoboda v Afghánistánu má na svědomí asi 32 500 civilistů.

NATO je jadernou aliancí globální vládnoucí třídy, která má na svědomí nespočet mrtvých, ilegální smrtonosné nálety a války vedené za účelem ekonomického růstu, získávání nových zdrojů a násobení zisků. Ve válkách rozpoutaných NATO vítězí pouze smrt a kapitál. Jako obyčejní lidé nemáme žádné legální nástroje, pomocí nichž bychom mohli reálně ovlivňovat rozhodnutí politiků, natož jejich armád. Proto se zdá očividné, že NATO hájí zájmy hrstky boháčů z USA, Německa, Francie, Británie a dalších zemí. Odmítejme platit jejich válečné invaze, korupci a obchod se smrtí. Odmítněme falešnou hru na demokracii a rozvíjejme mezinárodní protiválečné hnutí, abychom byli schopni zastavit jejich válečná tažení! Připravujme půdu pro sociální revoluci, která vytvoří svět, kde nebude vykořisťování člověka člověkem, kde nebude vládnoucích a ovládaných, nebude více válek! Československé anarchistické sdružení (ČAS)

PROTI MILIARDÁM NA ZBROJENÍ A VÁLKU NA UKRAJINĚ! PRYČ S VLÁDOU VÁLEČNÝCH ŠTVÁČŮ!

Nepotřebujeme drahé americké stíhačky, nové tanky a další bojovou techniku. Nepotřebujeme navyšování armádního rozpočtu! Odmítáme, aby česká vláda posílala další miliardy na prodlužování válečného konfliktu na Ukrajině. Není to v našem zájmu, dokonce ani v zájmu ukrajinských a ruských pracujících. Čím dříve budou politici donuceni zasednout k vyjednávacímu stolu a uzavřít mír, tím lépe pro všechny. Není to válka nikoho z nás!

Protestujeme proti české vládě, která upřednostňuje prodlužování války na úkor nás všech. Pokud chtějí vládní politici i všichni ti, kteří jim ještě přizvukují, válčit, ať tak činí, ale z vlastních peněz a svými životy! Odmítáme, aby byla válka živena z peněz pracujících, z potu jejich práce. Pracujeme a jsme nuceni odvádět státu daně, aby se tento postaral o fungující infrastrukturu a sociální zabezpečení!

Nepotřebujeme vojáky a vojenskou techniku! Potřebujeme schopné doktory a zdravotníky, učitele a školní personál, bezplatné stravování pro školní děti, zdarma dostupné školní pomůcky, bezplatné léky pro nemocné. Všeobecně bezplatné zdravotnictví, školství i veřejnou dopravu. Lidé, kteří celý život poctivě pracovali, si zaslouží důstojné důchody. Rodiče na mateřské důstojnou mateřskou a rodičovskou. Nezaměstnaní důstojnou podporu, když se ocitnou bez práce. Skutečné vytváření pracovních míst, a nikoliv pobídky pro podnikatele, kde jim z našich peněz platíme zaměstnance, které pak bez mrknutí oka propustí. Pravicové vlády a všichni ti liberálové lžou, když tvrdí, že nejsou peníze na důchody, školství a sociální péči. Když má vláda 40 miliard na válku na Ukrajině, 320 miliard na nákup stíhaček F-35. Dle odhadu vlády by se v letech 2024 – 2069 mělo dát na militarismus 8,4 bilionu korun, jak píše „Ekonomický deník“. Výdaje na armádu v novém rozpočtu vlády dosáhnou hranice 160 miliard Kč, tak aby vláda plnila závazek členství v NATO. Zde je vidět, či zájmy prosazuje,

a zájmy obyčejných lidí to v žádném případě nejsou. To koneckonců dobře ilustruje skutečnost, že vláda nechá nadnárodní společnosti neodvést každý rok 500 miliard ze zisků do státního rozpočtu. O nízkém zdanění bank ani nemluvě. Nemá však 9 miliard na školní personál – kuchařky, uklízečky atd. Nemá na platy učitelů a kuchařek a na zbrojení je najde?! Je to vláda bohatých pro bohaté!

Již staré anarchistické heslo hlásalo „Ani muž, ani haléře na militarismus“. Toto heslo neztratilo nic na své aktuálnosti, ačkoliv je staré víc než 130 let. Nenechme si jako pracující vnutit myšlenku militarismu a oddanosti vlasti. Naše zájmy jsou jiné, než těch, co vládou a rozpoutávají válečné konflikty a ženou nás do jatek bratrovražedných válek. Bojujme za sebe a nevěřme politikům, kteří sledují zájmy bohatých a prosperování kapitálu. Vždy a za každých okolností se postavme militarismu a zbrojení, každé válce a falešnému vlastenectví. Sledujme svoje zájmy: odstranění nadvlády a vykořisťování člověka člověkem. Směřujme k uskutečnění světa bez válek a vykořisťování: lidové samosprávy – anarchistickém komunismu. (ČAS)

POKLES MEZD A NENAŽRANOST BOHATÝCH

Podle nedávno zveřejněné zprávy OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) zažívají pracující v České republice největší propad reálných mezd. Snížení reálné mzdy se samozřejmě negativně odráží i na životní úrovni, která v ČR klesá již skoro dva roky. Zkrátka zatímco si pracující třída utahuje opasky a stále více chudne, bohatí kapitalisté a akcionáři počítají enormní zisky a dále bohatnou. Krize tak dopadá opět na bedra nás, a bohatí z ní ještě nestoudně tyjí. Podle zprávy OECD reálná průměrná mzda po započtení inflace klesla o 3,1 %. Reálná průměrná mzda se tak nachází na úrovni začátku roku 2017 a v podstatě už skoro dva roky klesá. Jedná se však o statistiku, skutečný propad je pro většinu pracujících obyvatelstva ještě hlubší. Protože ve skutečnosti v mnoha podnicích nerostou mzdy tak, jak se to jeví ve statistikách. Důvodů, proč klesá reálná mzda, je několik. Základní příčinou je již zmiňovaná inflace, která je spojená s vysokými zisky firem a vysokými maržemi produktů. Neochota kapitalistů zvyšovat mzdy a neschopnost odborů a pracujících tlačit na podniky i vládu ke zvýšení mezd.

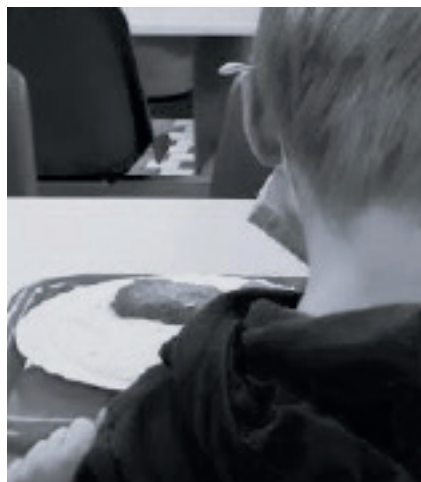
Zároveň neschopnost donutit vládu zavést kroky ke snížení inflace, tak výhodné pro zisky kapitalistů. Přestože se inflace stala hlavním argumentem buržoazních liberálních ekonomů, proč nemají být pracujícím lidem zvyšovány mzdy argumentují tím, že by zvyšování mezd inflaci prodlužovalo a prohlubovalo), ukazuje se, jak vylhaná je tato logika. Faktem totiž zůstává, že inflaci nezvyšují mzdy pracujících, ale vysoké zisky kapitalistů a vysoké marže, které nasazují na produkty i služby. ČR ma v současnosti druhou nejvyšší inflaci v EU. Největší zdražení zaznamenaly ceny potravin o 23 % a ceny bydlení o 20 %.

V Česku v tuto chvíli dochází k tzv. „greedflation“. Je to pojem, který označuje situaci, kdy kapitalisté využívají inflaci k výraznému zvýšení svých zisků skrze vysoké marže. Nejlépe u nás tento fenomén můžeme vidět u potravinářských firem. Když se například podíváme na firmy ve skupině Agrofert, vlastněné kapitalistou Babišem, můžeme vidět, že například mlékárna Olma zaznamenala rekordní zisk 215,8 milionů korun a obecně Agrofert zaznamenal zisk 13 miliard, což je meziroční nárůst o 124 %. Mondeléz Czech Republic, která vlastní například Milku nebo Opavii, měla meziroční nárůst zisků o 107 %, což je přibližně 88 milionů korun.

Zisky kapitalistů, dividendy a renty se zvýšily procentuálně výrazně více než důchody a mzdy, které zároveň zaostávaly za spotřebitelskou inflací. Spotřebitelská inflace označuje celkové zvýšení cen a služeb. Je to právě míra spotřebitelské inflace, která výrazně ovlivňuje výši reálné mzdy. Mzdy a důchody tedy nemohou být hlavním viníkem, který snižuje výši reálných mezd, jsou jím právě kapitalisté, jejich nenažranost. Za faktem, že si něco podobného nedovolí v ostatních zemích EU, je skutečnost, že by narazili na aktivní odpor ze strany pracujících. Odborová centrála ČMKOS a její funkcionáři však nevyvinuli skoro žádný skutečný tlak na zvyšování mezd. Zůstalo uprklamací a slov, bez vážného zájmu organizovat boj za zvýšení mezd ve výši inflace. Přestože předseda odborů Středula prohlásil, že bude příští rok požadovat zvýšení mezd o 8 až 10 %, již málokdo věří, že poruší sociální smír se zaměstnavateli. Navíc je každému jasné, že abychom se nepropadali do bída, je nutný nárůst mezd o 20 %! Aby se to změnilo, je potřeba do odborů vnést antikapitalistický a bojovný duch. Opustit víru v odborové vůdce a začít jako pracující spoléhat sami na sebe. Odbory radikalizovat a vlastním přičiněním zjednat nápravu a vybojovat si důstojné mzdy. Anarchisté a anarchistky stojí na vaší straně! (MH)

PRAVÁ TVÁŘ KAPITALISMU: DĚTI VE ŠKOLKÁCH A ŠKOLÁCH BEZ OBĚDŮ

CHCETE ZMĚNU? NEVOLTE JE, VYHOĎTE JE!

Oběd ve školce nebo škole se stává v současnosti pro stále více dětí luxusem. Přibývá rodičů, kteří na něj prostě nemají. Pro stále více českých rodin s nízkým příjmem se úhrada stravného v mateřských nebo základních školách mění v noční můru, která ohrožuje nejen jejich již tak křehkou finanční stabilitu, ale i vzdělávací perspektivy jejich dětí.

Nejohroženější jsou matky a otcové samozivitelé a především děti, u kterých mají rodiče nastoupit po rodičovské do zaměstnání. Spousta rodičů, kteří své předškoláčky vychovávají sami a jejichž finanční situace není právě růžová, má pocit, že sedí na stále se točícím koletoči. Aby měli práci, musí jejich dítě chodit do školky. Aby tam však mohlo být, musí zaplatit školkovnou a stravné. A na to bez práce nemají peníze. Jako názorný příklad uvedme případy dvou samozivitelů, které proběhly médii:

Andrea, matka dvou malých chlapců, a Marie, matka dvou dcer, řeší už měsíce, jak rozložit své skromné finanční zdroje. Obě ženy jsou samozivitelky, které teprve nedávno přestaly pobírat rodičovský příspěvek a aktivně hledají práci. Andrea pobírá dávky hmotné nouze, příspěvek na bydlení a skromné alimenty na mladšího Vojtíška. Po zaplacení nájmu, energií a jídla jí však už příliš peněz nezbyvá. Je registrovaná na úřadě práce. Přestože si udělala rekvalifikační kurz na pracovníci v sociálních službách, je ráda, že má od dubna slíbenou sezónní práci pro obec. Kdyby Vojtíšek nechodil do školky, neměla by šanci získat ani tu. „Jinak bych mohla pracovat jen v jedné ze dvou fabrik v blízkosti, ty ale mají třisměnné provozy. To si se dvěma malými dětmi nemohu dovolit,“ říká maminka.

Paní Marie prožívá něco podobného. „Na pracák jsem šla s předstihem už v létě, protože bez zaměstnání nemohu zaplatit všechno, co pro holky potřebuji,“ vypráví. „Podpora v nezaměstnanosti mi ale už skončila a já stále nic nemám. Jsem s dětmi sama, nemám žádné babičky ani příbuzné, kteří by mohli hlídat. Potřebuji proto sehnat zaměstnání, které zvládnu i s péčí o holčičky, nejlépe tedy na zkrácený úvazek,“ doplňuje. A tak rozesílá životopisy, udělala si řidičák, aby zvýšila své možnosti, ale zatím o práci nezařadila. „Je to začarovaný kruh. Abych mohla sehnat práci, musí Štěpánka chodit do školky. Jenže školku musím zaplatit, a to bez práce nemám z čeho,“ říká Marie v obavách, jak dlouho ještě bude moci dcerka navštěvovat školku „na dluh“.

A jak pomáhá vláda?! Očividně neefektivně, přestože podporu dětí z nízkopříjmových rodin má zajišťovat Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). To má pomáhat v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus (OPZ+) „Obědy do škol“, který je určen dětem od 3 do 15 let. Avšak jednotliví žadatelé musí podat žádost a ta musí být schválena, což není vždy zaručeno a je to pouhé alibistické zaklínadlo, které se tváří, že situaci řeší.

Navíc ekonomická krize spojená se stále rostoucí inflací umocněná neschopností nebo spíše ideovou nechutí pravicové vlády, dohání stále větší množství proletářských rodin do této bezvýhodné situace.

Řešení existují, je však jasné, že k nim tato vláda dobrovolně nepřistoupí. Musí být proto vystavena organizovanému a masovému tlaku pracujících a všech chudých zdola. Jako sociální anarchisté a anarchistky vidíme řešení v zavedení bezplatného stravování pro všechny děti bez rozdílů – od jeslí přes mateřské, základní a střední školy a učiliště až po školy vysoké. Stejně tak je třeba modernizovat stravovací zařízení na všech typech škol, nastavit vysoké standardy kvality stravování a adekvátně navýšit mzdy personálu zaměstnaného ve školních jídelnách.

Nepřistupujeme na logiku liberálů a pravicových politiků a ekonomů. Nedáme se opít rohlíkem, že totiž na naše děti nejsou peníze! Když má vláda peníze na vydržování války na Ukrajině a nákupy vojenské techniky! Naši prioritou jsou naše děti a nikoli militarismus a válka. (ČAS)

Žadný háleř, žádný muž na militarismus, ale na bezplatné stravování dětí a na školní pomůcky!

“Kdo dokáže žít spokojeně mezi otroky a může těžít z otročké práce, není a nemůže být anarchistou.” (Italský anarchista Errico Malatesta)

Vyděláváte hodně nebo málo? Pokud jste závislí na své práci, jste dělnická třída. Je překvapivé a znepokojivé, kolik lidí se považuje za „střední třídu“, jakmile podepíše smlouvu na dobu neurčitou nebo vydělává plat přes 30 tisíc korun měsíčně. Zde se můžete podívat, jak na tom skutečně jste: <https://www.dustojnamzda.cz/>

Máte plné zuby politických stran i reformních, byrokratických odborů a chcete vidět výsledky? Organizujte se v revolučních anarchistických odborech, kde se můžete bránit zneužívání ze strany zaměstnavatelů. Lidé, kteří tvoří anarchistické revoluční/třídní odbory, jsou v prvé řadě lidé pracující třídy, kteří se organizují, aby se bránili zneužívání, kterým trpíme v pracovních místech, na kterých jsme závislí. Hlavou dělnického hnutí tedy není politická strana, ale odbory, zocelené každodenním bojem a prostoupené socialistickým duchem. Pouze v oblasti ekonomiky jsme my dělníci schopni projevit svou plnou sociální sílu, protože je to naše činnost jako výrobce, která drží pohromadě celou sociální strukturu a vůbec zaručuje existenci společnosti. V třídním boji mezi zaměstnavatelem a dělnickou třídou nikdy neexistuje, ani nemůže být vytvořena, trvalá aliance. Z tohoto sisyfovského boje se můžete dostat jen jednou cestou skrze revoluční akt.

Pro anarchosyndikalisty (anarchistické odbory), kteří jsou zapálení duchem svobody a ožívání ideálem sociální spravedlnosti, není odborový svaz v žádném případě pouhým přechodným jevem spojeným s trváním kapitalistické společnosti, je to zárodek socialistické společnosti budoucnosti, kde nevládnou vlády a šéfové. Nechceme nahradit jednu garnituru šéfů a politiků jinou, jako v SSSR nebo Československu po únoru 1948. Chceme zrušit vládu a kontrolu výroby trhem. Chceme, aby pracovníci a uživatelé služeb demokraticky kontrolovali svá vlastní pracoviště a viděli, jak obyčejní lidé společně řídí svět bez peněz a pravomocí. Tomu říkáme libertariánský komunismus/socialismus.

Chcete-li pochopit potenciál anarchismu a hrozbu, kterou představuje pro kapitalistický řád (vlevo i napravo), tak se podívejte na tento film – na krátký, krásný okamžik roku 1936 byla pracující třída v sedle a šéfové, gangsteři, majitelé, policisté, fašisti a vláda se mohli jít posrat. U filmu lze nastavit české titulky: [youtube.com/watch?v=I0XhRnJz8fU](https://www.youtube.com/watch?v=I0XhRnJz8fU)

Vše, na co se dnes zapomnělo kvůli drbům showbizny, kvůli drobkům, které dávají ti, kteří vládnou... Ale je mnoho lidí, kteří na to nezapomínají, a kteří budou dál bojovat za to, aby se to vrátilo, protože jednoho dne, aniž by věděli kdy, to bude zase možné. Ať žije Anarchie! (PH)

ANARCHISTÉ PROTI OBRANNÉ SMLOUVĚ S USA. NECHCEME ANI RUSKÉ ANI AMERICKÉ ZÁKLADNY V ČR!

Anarchisté a anarchistky vždy se vši rozhodností vystupovali proti militarismu, válkám a také vojenským paktům a proti umístění vojenských základen na našem území nebo kdekoli v jinde ve světě. Protestovali jsme proti umístění americké základny (a především radaru) v ČR a protestujeme i nyní proti obranné smlouvě s USA, kterou sesmolili váleční štváči ze současné pravicové vlády Petra Fialy.

V preambuli smlouvy jsme opakovaně ujišťování o tom, že smlouva posílí bezpečnost, stabilitu a přispěje k mezinárodnímu míru. USA rozmisťováním svých vojenských základen, kterých je po světě kolem 800, však činí pravý opak. Kdo by nechtěl posílit bezpečnost České republiky a přispět k mezinárodnímu míru, že? Když však pečlivě prostudujeme celý text, zjistíme, že tyto vzletné fráze se pokouší zastřít pravý účel smlouvy – učinit z nás jen další článek americké válečné mašinérie.

Smlouva totiž velmi pečlivě připravuje půdu pro zřízení americké vojenské základny, jde i do takových detailů, že se zabývá právním statusem rodinných příslušníků zde umístěných amerických vojáků (například článek 7 odstavce 4). Dle článku 3 odstavce 6 se pak Česká republika zavazuje poskytnout veškerá domluvená zařízení a prostory pro armádu USA, a to bez nájemného či jiných nákladů.

Jako anarchisté a anarchistky protestujeme proti aroganci a pokrytectví pravicové vlády, která na jednu stranu mluví o potřebě šetřit, ale na stranu druhou je připravena a ochotna z peněz daňových poplatníků (nás pracujících) hostit v naší zemi za vysoce (pro ně) výhodných podmínek americké vojenské síly.

Další vysoce problematický bod představuje článek 7 odstavce 1, kde se Česká republika vzdává spolupřipsu rozkazu k přesunům vojenských sil. Armáda USA se tak bude moci po našem území pohybovat zcela dle vlastní libosti. Na to navazuje článek 11 odstavce 6, který umožňuje volný vstup a pohyb po území naší republiky vozidlům a letadlům americké armády, a to bez toho, aniž by byla podrobena prohlídce. Armáda USA bude moci přes české území přepravovat cokoliv se jí zamane. Nebude existovat žádná záruka, že se USA nerozhodnou skrz Českou republiku přepravit vysoce nebezpečný vojenský materiál – například chemické zbraně. Není pak obtížné si představit scénář, kdy kvůli špatnému zajištění tohoto materiálu dojde ke katastrofální nehodě.

Co když USA přes naše území bude přepravovat mezinárodně zakázanou kazetovou a fosforovou municí, kterou její ozbrojené složky běžně používaly ve Vietnamu, Kambodži, Iráku a Sýrii? USA rovněž v minulosti zneužívalo vzdušný prostor svých spojenců k přepravě vězňů do tajných mučireň provozovaných CIA. Jednu z těchto mučireň jsme pak mohli přímo najít v Polsku. Doopravdy se chceme stát spolupachatelé porušování mezinárodního práva?

Ale z hlediska bezpečnostní politiky představuje největší selhání článek 4 odstavce 1: „Při plném respektování suverenity a zákonů České republiky včetně jejích mezinárodních právních závazků mohou ozbrojené síly USA do dohodnutých zařízení a prostorů a do dalších míst podle vzájemné dohody přepravovat, umisťovat a tam skladovat obranné vybavení.“ Konflikt na Ukrajině ukázal, jak kreativně lze zacházet s výrazem obranné vybavení. Samotná smlouva se tento výraz radši ani nepokouší definovat. Faktem je, že žádná zbraň nemůže být už ze své podstaty jen obranná, vždy může být použita i při útočných operacích.

Smlouva tak chce z České republiky učinit jen další sklad, další logistické centrum americké armády. Pokud by u nás USA například uskladnilo rakety dlouhého doletu, skutečně by se tím zlepšila stabilita regionu a přispělo by to k mezinárodnímu míru? Anebo by tím Američané jen vyprovokovali k protiakci své geopolitické protivníky?

Bude se argumentovat tím, že nás smlouva má chránit před Ruskem. Vážně? Ruská armáda nebyla schopná dobýt Charkov vzdálený jen 34 kilometrů od svých hranic. Ruské ozbrojené síly představují papírového tygra. Strašení Ruskem je jediný způsob, jak dokáže současná vláda obhájit své militaristické záměry, ať už to má být ze zákona povinný výdaj 2 procent hrubého domácího produktu na obranu či nákup stíhaček F-35, jejichž pořizovací cena je vyšší než

roční rozpočet ministerstva zdravotnictví, kultury a životního prostředí dohromady.

Rusko nás může jedinečně ohrozit svým jaderným arzenálem, v loňském říjnu odhadl Harvardský analytik Matthew Bunn hrozbu jaderné války na 10 až 20 procent. Tuto hrozbu by šlo snížit deeskalací situace, k čemuž by však bylo potřeba se alespoň pokusit vyvinout nějaké diplomatické úsilí.

Obranná smlouva představuje smutné vyvrcholení podlézání českých politiků a vlády (sluhů nadnárodního kapitálu) USA, které je u nás už dlouhé roky vydáváno za zahraniční politiku či dokonce za nějakou propracovanou zahraničněpolitickou strategii.

Jako v případě slavné americké radarové základny v Brdech i teď nebude dovoleno běžným občanům se vyjádřit v referendu. Přitom bezpečnost je nejdůležitější politickou otázkou, ke které by samozřejmě měli občané daného státu mít možnost se vyjádřit. Místo toho se o smlouvě rozhodlo za tlustými zdi malostranských paláců. To však nic neznamená! Poslední slovo můžeme mít my pracující lidé, každé rozhodnutí vlády můžeme zvrátit svým rozhodným odporem zdola – masovými protesty a občanskou neposlušností, třeba i stávkou. Začněme budovat antimilitaristické hnutí proti umístění americké základny v ČR a za anulování této militaristické smlouvy.

Společně proti militarismu! Přidejte se k antimilitaristickému hlasu ČAS!

PRÁVA ŽEN? JE STÁ- LE ZA CO BOJOVAT!

PŘIPOMENUTÍ ZAPOMENUTÉ DĚLNICKÉ HISTORIE MEZINÁRODNÍHO DNE ŽEN

My, sociální anarchistky a anarchisté, si pravidelně připomínáme Mezinárodní den žen. Má pro nás ale mnohdy jiný význam, než jaký je mu oficiálně přikládán. Nejde nám o to, poděkovat ženám, že rodí a starají se o rodinu. Nejde nám o to, jednou za rok připomenout, že ženy by měly být plnohodnotnou součástí společnosti. A rozhodně nepřistoupíme na to, že jsou ženám přiděleny nedůstojné a podřadné role a strukturálně omezeny jejich možnosti.

Mezinárodní den žen je pro nás výzvou po celý rok se zasazovat za rovné postavení mužů a žen, a to nejen ve společnosti jako celku, ale i v rámci našeho hnutí, které si s sebou chtě nechtě nese mnohé patriarchální vzorce, jež nám jsou vštěpovány už od narození.

Boj za rovnoprávnost žen nelze oddělovat od sociálních problémů, kterým jako ženy a muži musíme v kapitalismu čelit – náš boj jako pracujících je totožný. Ženám i mužům jsou již od narození společností vnucovány stereotypní role, které jim říkají, co mají a co nemají dělat, aby byly ve společnosti respektovány/y. Pracující žena je však vykořisťována dvojnásob: jako pracující kapitalismem a jako žena patriarchátem.

Myšlenka Mezinárodního dne žen byla sice znehodnocena bolševickým režimem, který tohoto významného dne využíval pro své vlastní účely. My se mu jako anarchistky a anarchisté snažíme navrátit jeho původní význam – posilovat solidaritu žen, ale i mužů, při řešení sociálních problémů, které jsou způsobovány kapitalismem a patriarchátem.

Mezinárodní den žen nelze považovat za bolševický svátek a nelze ho ani nahrazovat Dnem matek, který byl vyhlášen Květinářskou unií Spojených států amerických. Stejně jako bylo MDŽ zneužito bolševiky, byl tento den zneužit nacistickým režimem v Německu 30. let.

Nesdílíme přesvědčení, že nerovné postavení žen lze vyřešit tzv. kapitalismem rovných příležitostí. Více žen ministryň, obchodnic a šéfků neodstraňuje hierarchii, kterou jako anarchistky a anarchisté odmítáme. Zároveň si uvědomujeme, že v boji za svobodnou společnost nemohou ženy a muži stát odděleně. Nerovnost je nejen mezi třídami, ale také mezi pohlavími. Nerovnosti, které plynou z kapitalismu a patriarchátu, je nutno řešit společně, nejen ve veřejném, ale také v soukromém životě. Revoluční změny ve společnosti se nedají oddělovat od revoluce každodenního života.

Československé anarchistické sdružení – ČAS

Přelom 19. a 20. století byl ve znamení velkých sociálních otřesů, a žen se to týkalo dvojnásob – neměly politická a ekonomická práva, takže jejich životní situace byla velmi špatná. Industrializace a rozvoj kapitalistické výroby a absolutní ignorace dělnických práv a úrovně pracovních podmínek šly ruku v ruce, a MDŽ si připomínáme právě kvůli silnému odporu žen proti vykořisťování.

Na ustavení 8. března jako MDŽ se podílelo mnoho různých událostí. Jako první se udává 8. březen 1857 v New Yorku, kdy dělnice z textilní továrny protestovaly proti otřesným pracovním podmínkám. Byly rozprášeny policií. Nicméně, o dva roky později, opět v březnu, vytvořily svou první odborovou organizaci.

Dalším významným milníkem na cestě k MDŽ byla již zmiňovaná stávka v roce 1908. Tradice MDŽ začala poslední únorovou nedělí v roce 1908 ve Spojených státech, kdy ženy zorganizovaly první Den žen a demonstrovaly za svá politická a ekonomická práva. Ženy-dělnice přestaly přijímat stávající nevyhovující pracovní a sociální podmínky a začaly se organizovat, aby docílily změny. Navštěvovaly schůze mužských odborů, kde byly však jejich požadavky přehlíženy, stejně tak byly přehlíženy jejich demonstrace, které byly často násilně potlačovány.

První oficiální MDŽ se však slavil o rok později, 28.2.1909, z popudu Socialistické strany americké. Od té doby svátek připadal na poslední únorovou nedělí. Pro ilustraci skutečně odhodlaného boje dělnic je třeba uvést, že v roce 1909 vyhlásily šičky z newyorských továren generální stávku a 20-30 tisíc jich protestovalo po dobu 13 týdnů během zimního období za lepší plat a pracovní podmínky. Policie byla samozřejmě nasazená k potírání protestů, a tak ženské odbory poskytovaly finance na vyplacení zatčených demonstrantek.

V roce 1910 se konala mezinárodní ženská socialistická konference v Kodani, i tady byl přijat nápad slavit Mezinárodní den žen, který měl připomínat aktivity ženského hnutí za lidská práva. Jednou z významných propagátorek MDŽ byla německá socialistka Clara Zetkin. V následujících letech pak MDŽ (19.března) slavili lidé v Rakousku, Německu, Švýcarsku a Dánsku, konaly se demonstrace požadující pro ženy právo volit a zastávat úřad, právo na práci a konec diskriminace v zaměstnání.

O rok později (25.3.1911) došlo k tragické události – v newyorské textilní továrně Triangle Shirtwaist vypukl velký požár, a protože tu nebyla žádná protipožární ochrana, na 150 dělnic v továrně zahynulo. Tato nehoda posílala volání po lepších pracovních podmínkách, a to se specifickým ohledem na ženy, protože jejich společenské postavení bylo ve znamení dvojího útlaku – jako dělnic a jako žen.

V předvečer první světové války se také po celé Evropě konaly mírové pochody, právě 8. března 1913. MDŽ tak má pochopitelně i svůj protiválečný a antimilitaristický obsah. Což dosvědčuje řada vystoupení, článků a demonstrací proti válce. Takové demonstrace proti válce a hladu masově probíhaly po celé Evropě, včetně řady českých měst, během první světové války.

Ačkoliv osmý březen se tedy stal synonymem pro připomínání boje žen za osvobození, jeho osud byl v západním a východním bloku odlišný. Na západě se prosadil díky masovým akcím žen-dělnic, ale postupně jeho význam uvaldal, dokud ho v šedesátých letech neoprášilo a nevyzdvihlo feministické hnutí druhé vlny. V roce 1960 se v rámci oslav 50. výročí MDŽ setkalo na konferenci v Kodani 729 delegátek ze 73 zemí a přijaly deklaraci o podpoře politických, ekonomických a sociálních práv žen. Naproti tomu, východní blok si MDŽ hýčkal a vynucoval, takže nakonec se pro mnoho lidí tento svátek stal jen bezobsažným dnem, kdy se kupovaly ženám kytky, a muži se pak v klidu mohli jít opít.

Vraťme se na začátek 20. století. V carském Rusku se demonstrace k MDŽ ukázaly být předvojem ruské revoluce. Ke konci války, opět poslední nedělí v únoru 1917, demonstrovaly ruské ženy za „chléb a mír“. Demonstrace byla zakázána, ale přesto se uskutečnila. Zvedla velkou vlnu odporu proti carovi – ten musel po čtyřech dnech abdikovat a prozatímní vláda zaručila ženám volební právo. Podle ruského juliánského kalendáře tato neděle připadala na 23.3., podle gregoriánského (ve zbytku Evropy) to ale bylo 8.3.

Po říjnové revoluci přemluvila bolševická feministka Alexandra Kollontaj Lenina, aby se MDŽ stal oficiálním státním svátkem. Odtud také „povinné“ slavení tohoto svátku v sovětských satelitech. (Pokračování na straně 7)

BANKY SE VYHNULY ODVODŮM DANÍ PŘES STÁTNÍ DLUHOPISY

Zatímco pravice vláda ožebračuje prosté a pracující lidi údajně kvůli úsporám státního rozpočtu, bankám umožňuje, aby neodvedly daně a tím zkrátily státní rozpočet. Není na platy kuchařek a personálu škol, ale v podstatě stejné peníze, které na ně chybí, dovolí bankám neodvést a naplnit jimi kapsy akcionářů topících se v luxusu.

Takhle funguje kapitalismus a parlamentní demokracie, která slouží domácím a zahraničním vlastníkům, a pro nás má jen bídu a policejní obušky, kdybychom se chtěli ozvat za důstojné životy. Jako anarchisté a anarchistky jsme již kolikrát měli příležitost je okusit na svých zádech pro kritiku vlády a kapitalismu.

Tvrzení vlády, že banky odvedly na dani z mimořádných zisků místo plánovaných 33 miliard pouze 730 milionů korun hlavně proto, že lidem zvedly úročení vkladů, je lež, kterou omlouvají, že slouží jen zájmům bank a zahraničních společností!

Nejenže úroky od předloňského podzimu nijak nerostly, ale sami bankéři přiznali, že se placení windfall tax vyhnuli díky nákupu a držení státních dluhopisů osvobozených od daně. Z šesti největších bank, kterých se daň týká, na ní nejvíc odvedla Komerční banka. Na zálohách odvedla pouhých 0,4 miliardy korun.

ČSOB a UniCredit Bank odmítly sdělit informace, Raiffeisenbank na zálohách zaplatila nižší stovky milionů. Česká spořitelna a Moneta Money Bank přiznaly, že neodvedly nic. Moneta aktuálně disponuje státními dluhopisy na úrovni zhruba 90 miliard korun.

Banka si tím snížila daňový vyměřovací základ pod minimální úroveň pro stanovení windfall tax a Finanční správa jí povolila výjimku z povinnosti platit zálohy. Podobně jednaly i další banky. Banky snížily svůj základ daně vyššími náklady, dividendami či jinými daňovými optimalizacemi tak, že na windfall tax odvedou jen drobné. Banky se na novou daňovou povinnost dobře připravily a vláda udělala chybu, když je mimořádně nezdanila už za rok 2022. Zisky zmíněné šestice bank přitom zůstaly i loni vysoké. Za loňská tři čtvrtletí vydělaly celkem 57,1 miliardy Kč. Za stejné období roku 2022 to bylo 58,4 miliardy.

Takže zatímco vláda utahuje opasky pracujícím lidem, banky a jejich akcionáře nechává dále pohádkově bohatnout! Proto jako anarchisté a anarchistky tvrdíme, že nejsme na stejné lodi. Stojíme proti sobě jako dvě nepřátelské společenské třídy: jako třída pracujících a dalších neprivilegovaných a na straně druhé třída bohatých vlastníků a akcionářů firem a bank, kterých ochranitelkou a vykonavatelkou jejich zájmů je vláda (stát). Kdo má kapitál, má moc, a kde vládnou peníze, nemůže být řeč o „demokracii“. Však si ji můžete zkusit u vás v práci a hned zjistíte, jaká je ta jejich „demokracie“.

Proto anarchistické hnutí bojuje za odstranění každé vlády, státu a kapitálu a místo toho prosazuje nové uspořádání společnosti, kde budou všichni společně spravovat společnost bez šéfů a politiků v lidové samosprávě - anarchistickém komunismu. (ČAS)

NEJBOHATŠÍ PĚTINA V ČESKU VLASTNÍ 80% VŠEHO MAJETKU!

Nejbohatších 20 procent lidí v Česku vlastní více než 80 procent veškerého bohatství, zatímco nejchudších 20 procent obyvatel má k dispozici pouhých 0,2 procenta celkového majetku.

To je jeden z hlavních důvodů, proč jako anarchisté a anarchistky brojíme proti kapitalismu, námezdní práci a ekonomické nerovnosti. Fakta mluví sama za sebe a jsou nejúčinnější agitací pro naši kritiku tohoto systému i pro naše řešení směrem ke společnosti založené na skutečné sociální spravedlnosti a rovnosti.

Například Credit Suisse spočítal, že tisícina procenta dospělých Čechů (0,001 procenta) - tedy asi 85 lidí - vlastní 16 procent celkového majetku. Jde o částku více než 1,2 bilionu korun. Sto nejbohatších českých kapitalistů má podle Forbesu majetky v souhrnné výši zhruba 2,5 bilionu korun. Jedno procento české populace, tedy 100.000 lidí, disponuje finančním majetkem přesahujícím pět milionů korun.

Po 35 letech restaurace soukromého kapitalismu a buržoazní demokracie tak pravda a láska konečně zvítězily nad lží a nenávistí, jak si to její liberální propagátoři představovali. Většina společnosti žije od výplatě k výplatě, ti šťastnější se bojí, jestli budou moci dále splácet hypotéku na dům, ti méně šťastní nemají na jídlo pro sebe a své děti, na školní pomůcky, obědy, na vlastní bydlení atd! Zatímco stovka nejbohatších vlastní několik bilionů, které není možné vydělat poctivou prací. Tohle není svoboda, ale diktatura kapitálu, a my jsme v ní námezdními otroky!

Nemyslíme si, že bohatí kapitalisté mají legitimní právo na takové bohatství, které znamená chudobu většiny společnosti. Navíc, když k němu nepřišli vlastní pracovní činností, ale spekulacemi, krádeží na mzdách nebo z titulu vlastnictví. Co nevytvořili, jim prostě nepatří! A společnost má legitimní právo si jej vzít zpět.

Anarchisté a anarchistky proto volají po zespolečenštění takového bohatství během společenské změny (převratu) a jeho spravedlivém přerozdělení do rukou všech - do rukou celé společnosti, aby zajistilo blahobyt všem bez rozdílu. Všechno toto bohatství a majetky musí přejít pod správu obcí (lidových samospráv), případně do užívání výrobních samospráv. Jedině tak je možné dosáhnout rovnosti, svobody a štěstí každého člověka a ne jen hrstky několika privilegovaných boháčů. (ČAS)

JAK SE BRÁNIT NENAŽRANOSTI SUPERMARKETŮ A OBCHODNÍKŮ?

Většinu z nás trápí neustálé zdražování základních životních potřeb - a to zejména potravin, přestože nic takového nutně není, když vidíme, jak obchodní společnosti i výrobci potravin počítají rekordní zisky. Běžnou praxí se stávají marže překonávající 200% hranici! Anarchisté a anarchistky nabízejí řešení, jak se tomu postavit a čelit, stačí dočíst do konce tento článek.

Ukázkovým příkladem je třeba kauza sýru jadel z Mlékárny Polná, která se dostala do médií koncem prosince loňského roku. Firma totiž výrobek dodává do obchodu za 19,20 Kč. V regálech jej na začátku prosince řetězec nabízel za 51,90 Kč, tedy s obchodní přírůzkou ve výši 170 %. Na konci roku pak supermarket sýr zlevnil o 7 Kč a nabízel jej za 44,90 Kč. Cena byla snížena po tlaku v médiích. Přestože cenu řetězec snížil, stále jde o obchodní přírůzkou, která dosahuje 134 %. Takto vypadá nenažranost obchodních společností v praxi. Okrádá spotřebitele a ekonomicky likviduje zemědělce - producenty.

Anarchistické hnutí vždy stálo na straně chudých, pracujících lidí a vždy je vybízelo k tomu, aby si nenechali nic líbit na pánech a obchodnících. Na vlastní sebeobranu před lichvářskými cenami obchodníků začali již před koncem 19. století zakládat spotřební potravní (konzumní), ale časem i výrobní družstva - především pekařská a oděvní. Zároveň používali bojkot nepoctivých prodejců, ale i různé formy protestů včetně demonstrací.

Co fungovalo v minulosti, může dobře fungovat i dnes. Přestože není v současné chvíli anarchistické hnutí natolik početné jako v minulosti, nabízí fungující koncepty a strategie. Naši zbraní proti nenažranosti obchodníků je zakládání sítě konzumních potravních družstev, které budou pod plnou kontrolou lidí.

Tj. budou mít možnost přímo mluvit do rozhodování a fungování takových družstev: určovat ceny, kvalitu zboží, výši dividend, kontrolovat účetnictví a plánování rozvoje družstva. Nabízí se dvě možnosti, jako internetový zásilkový obchod nebo kamenný konzum. Obě možnosti lze samozřejmě kombinovat.

Co je tedy třeba učinit, abychom společnými silami založili potravní družstvo? Hlavním předpokladem je dát dohromady dostatečný počet členů družstva. Minimální počet je 100 členů, samozřejmě čím více, tím lépe. Jelikož se členem může stát každý ze sousedství, nemělo by to být problém, pokud chtějí levné potraviny a zboží.

Čím větší počet členů vstoupí do družstva, tím snadněji může začít fungovat, mít dostatek finančních prostředků na nákup zboží pro své členy s pestrou nabídkou. Větší počet přihlášených členů družstva umožňuje, také stanovit nižší členské zápisné, tzv. družstevnický vklad. Při 100 členech se stanoví např. 5000 Kč, avšak čím více lidí se přihlásí, tím více je možné zápisné srazit i na 1000 Kč.

Československé anarchistické sdružení - ČAS - jako organizace nabízí možnost pomoci při propagaci založení družstva, může posloužit jako koordinátor, který shromáždí a propojí zájemce o založení družstva a pomůže také s úřední registrací. Pokud tě tento článek zaujal a myslíš si, že je založení družstva potřebné, ozvi se na naše kontakty. cas_kontakt@riseup.net

PŘIPOMENUTÍ ZAPOMENUTÉ DĚLNICKÉ HISTORIE MEZINÁRODNÍHO DNE ŽEN

Mezinárodní den žen býval v komunistickém Československu dnem plným pomězních oslav. Po roce 1989 byl naopak 8. březen vytěsněn z kalendářů i z obecného povědomí a nahrazen Dnem matek, ačkoliv význam těchto dvou svátků je zcela odlišný. Poslanci vrátili MDŽ zpět do hry na podzim roku 2003, kdy schválili novelu zákona o svátcích. Horní komora Parlamentu se však velkou většinou postavila proti. Poslanecká sněmovna ale v únoru 2004 veto Senátu přehlasovala a 8. březen tak byl zapsán do kalendáře jako významný den.

Když známe historické pozadí MDŽ, zdá se nepochopitelné, že někteří lidé význam MDŽ bagatelizují nebo jej vnímají jen jako další bezobsažný, nebo dokonce „komunistický“ svátek. Kdyby tisíce žen nenasadily kůži v boji za lepší pracovní a životní podmínky, vypadaly by dnes naše životy asi jinak (i když v chudých zemích je takovéto zacházení s dělnicemi stále běžné). (KV)

NEVĚŘTE ŽÁDNÝM OPOZIČNÍM POLITIKŮM. POMOCI SI MUSÍME

Přestože se nás opoziční politici snaží přesvědčit, že budou lepší než současná vláda, naši důvěru nemá žádná z politických stran. Nevěříme jim a doporučujeme všem, aby nás následovali. Jako anarchistky a anarchisté jsme již dávno prokoukli jejich divadlo na „demokracii“ a zájem o „blaho voličů“.

Všichni bez rozdílu jsou ochránci bohatých - kapitalistů a akcionářů domácích a zahraničních společností (mnohdy sami přes rodinné příslušníky) - a vykonavateli jejich vůle. Proto nikdy nebudou hájit zájmy obyčejných pracujících lidí. Řešením nejsou ani opoziční levicové strany, jelikož ty mají beztak svázané ruce a kapitál jim stejně nedovolí výraznější sociální reformy. V tomto systému vládnou jen peníze - kapitál!

Změna může přijít jen zdola masovou neposlušností a bojovnými stávkami, kdy kapitál donutíme svým rozhodným vystoupením k ústupkům a konečně sociální revolucí. Parlamentní cesta je pro nás k ničemu, však se ohlédněme, co jsme si volbami vyrobili za těch 35 let demokracie?!

Ukázkovým příkladem je opoziční strana ANO kapitalistického šmejda a vykořisťovatele Andreje Babiše! Ten, jenž platí svým zaměstnancům hladové mzdy a vydělává na drahotě potravin pohádkové bohatství.

NEVĚŘ ŽÁDNÉMU POLITIKOVĚ: PRACUJÍCÍ NEVOLÍ, ORGANIZUJÍ SE!

Již přes 35 let jsme jako pracující klamáni a je nám slibovaná iluze, že volby mohou něco změnit. Skutečnost je taková, že od restaurace kapitalismu v naší zemi - a jak nás o tom přesvědčují prodejní média a nazývají to „demokracií“ - se již u moci vystřídal bezpočet vlád a politických stran od pravice po levice, tyto pomohly několika stovkám domácích a především zahraničním kapitalistům rozkrást, co se dalo, nahrabaly si společně s šéfy pohádkové bohatství a nám zbyla stále nejistější budoucnost, počítání od výplaty k výplatě.

Proto jako anarchisté a anarchistky říkáme: volby jsou divadlo, nemohou v náš prospěch nic změnit a je zbytečné u nich ztrácet čas, vkládat do nich jakékoli naděje.

Pryč se stranickou politikou, která nás pracující a naše blízké rozděluje na proti sobě stojící strany. Oprošme se od dělení na příznivce různých politických stran a hnutí, kterým sloužíme pouze jako „užiteční blbci“, jako výtah k moci, pozicím, dobrým místečkům a korytům.

Jedním z mnoha příkladů je jeho chování k odborářům a zaměstnaneckým právům v jeho chemičce DEZA. Nejvyšší soud nyní rozhodl, že chemička DEZA patří miliardáři Babišovi upřela odborářům z OS KOVO jejich zaměstnanecká práva. Firma odmítla připustit kováky k vyjednávání o kolektivní smlouvě. Požadovali totiž růst mezd o 13 %, zatímco se management dohodl už s jiným svazem na pouhých 8 %. Podle zákoníku práce se ovšem firma musí dohodnout se všemi odborovými organizacemi na pracovišti - takže DEZA označila místní organizaci KOVO za „non-subjekt“ a jednat s ní přestala. Nejvyšší soud ovšem jednoznačně potvrdil, že nezáleží, zda místní organizace je, či není subjektem, pokud je součástí už existujícího odborového svazu. Dostatečný počet zaměstnanců na pracovišti odbory také splnily a stanovy má svaz KOVO řádně zveřejněné, takže nebyl důvod pro odepření zaměstnaneckých práv. Popsaná kauza přitom opět potvrzuje, kdo je vlastně kapitalista a opoziční politik Andrej Babiš. Není to hodný politik, který chce zvyšovat mzdy, držet nízké ceny a zaručovat sociální jistoty, ale klasický boháč, jehož Agrofert navzdory rekordním ziskům nedopřeje lidem ani zaslouženou odměnu za práci. (ČAS)

My z toho beztak nemáme nic dobrého, to jen oni profitují z naší důvěry. Všem těm politickým šarlatánům - a je úplně jedno, z jakého politického spektra vycházejí - vyhovuje stav, kdy si jako pracující navzájem vjíždíme do vlasů a hádáme se mezi sebou. Vyhovuje to také náramně všem zaměstnavatelům a akcionářům.

Čeho se bojí nejvíce? Mají hrůzu z toho, že bychom se spojili v jeden proud, jedno hnutí. Mají strach, že si uvědomíme naše nelichotivé sociální postavení a dojdeme k poznání, že nás pracující spojují zájmy vlastní, nám všem společné.

K tomu však nedojdeme, budeme-li se nechávat nadále rozdělovat stranickou politikou a důvěřovat pastýřům a všelijakým vůdcům. To, co potřebujeme, musíme si sami vydobýt, vlastní iniciativou a kolektivní cestou.

NEVĚŘTE POLITIKŮM

**BOJUJ ZA SEBE!
NEPOMÁHEJ POLITIKŮM KE KORYTŮM!
BOJKOTUJ VOLBY!**

Jako anarchisté a anarchistky na rozdíl od ostatních hnutí neuslujeme o dobytí politické moci, netoužíme po poslanceckých křeslech a vládních postech. Nechceme být vládci, ale ani být ovládáni! Nevidíme řešení ve výměně jedné vlády za druhou, je nám cizí vláda člověka nad člověkem.

Máme jinou představu o fungování harmonické lidské společnosti. Naše představa tkví v myšlence, že jediné lidé samotní jsou nejpovolanější rozhodovat o svých životech a chodu společnosti. Nepotřebujeme k tomu žádné vůdce, prostředníky ani politiky!

Řídíme se heslem „naše životy do našich rukou“, čeho (Pokračování str. 9)

PŘEDPLAŤ SI DALŠÍ ČÍSLA

Cestou přímou, tedy přímou akcí nás všech pracovníků a našich blízkých, nikoliv cestou zástupců v parlamentu a na radnicích. Cestou hnutí pracujících vzniklých zdola z členské základny.

Budováním hnutí zdola, které bude naše zájmy a práva prosazovat přímo: tlakem v ulicích a stávkou. Jako anarchisté a anarchistky stojíme pevně na zemi a chceme měnit svět, nedat se nadále obelhávat všemi těmi „spasiteli“, došli jsme k poznání, že můžeme změnit vše a žít šťastně životy, ale je k tomu třeba jednoduchá věc, nevkádat své životy v klamně naději do rukou druhých, ale sami se zasadit, aby naše budoucnost byla dle našich tužeb a potřeb.

Pokud s tím souhlasíš, stal ses anarchistou a anarchistkou, jedním/jednou z nás. Teď už jen zbývá spojit paže a vykročit měnit budoucnost nás i našich dětí společně. (MH)

docílit lidovou samosprávou, prostřednictvím samospráv v obcích, ale také samospráv na pracovištích, kde budou lidé rozhodovat přímo na shromážděních, místo toho, aby si vybírali nebo jim byli vnuceni vládcí nad jejich životy! Centrální vládu a státní instituce nahradí federace těchto samospráv. Nepotřebujeme politiky ani šéfy, to oni potřebují nás, aby mohli luxusně žít na úkor nás a z naší práce!

Přestože se neustále omílá mantra o demokracii a svobodě, realita našich každodenních životů je jinde. Zkuste si onu demokracii na pracovišti, ve kterém jsme jako prostí lidé, jen pouhými čísly, lidskými zdroji, námezdními otroky! Bublina demokracie rychle splaskne a zjistíte, že žijete v kapitalistickém světě, který ovládají šéfové a manažeři, a my coby pracující lidé do něj nemáme co mluvit, jen držet pusy a krok! Co je to pak za pochybnou výsadu zvolit si jednou za čtyři roky nové vládcy, kteří se řídí svým osobním prospěchem, a zájmy šéfů a nejbohatších? Tento svět je řízen penězi a těmi, co jich mají nadbytek, zbylých 99 % společnosti nemá reálnou šanci o ničem rozhodnout!

Právě proto se nehodláme podílet na volbách, věřit v iluzi, že můžeme o něčem skutečně rozhodnout. Proto volíme aktivní bojkot voleb. Nečiníme tak proto, že bychom rezignovali, naopak chceme se rvát o lepší budoucnost, ale došli jsme k poznání, že reálnou změnu hlasování u voleb nikdy nepřinese! Neúčast u voleb je projevem zodpovědného jednání, protože jen nezodpovědní přenechávají svou budoucnost druhým. Nejsme malé děti, aby za nás rozhodoval někdo jiný!

Místo volby mezi větším a menším zlem zosobněné v některé z politických stran, které se nám před volbami podbízejí slibováním, že nebudou stejní jako ty předchozí politické strany, které vás v minulých volbách podvedli. Volíme raději cestu vlastní aktivity a přímé akce bez prostředníků. Cestu vlastní sebeorganizace a spoléhání se sama na sebe, na sílu sdružování se, kdy společně můžeme snadněji prosadit své požadavky a práva než jako jednotlivci. Místo prostředníků volíme cestu přímé akce!

Nevěříme žádným politickým stranám, moc dobře víme, že moc korumpuje a časem semele každého, i kdyby byly jeho původní záměry poctivé. Navíc každý politik se musí řídit tím, co mu diktují ti nejbohatší a šéfové, kteří třímají skutečnou moc, politici jsou jen jejich loutky! Stejně jako státní socialismus, tak ani soukromý kapitalismus nelze reformovat! Potřebujeme hlubokou společenskou změnu, sociální revoluci! Proto změnu nemohou žádné volby nikdy přinést, o kosmetické úpravy nestojíme!

Proč nevěříme žádnému politikovi a politické straně, ani těm, které se tváří jako alternativa, mají v programu líbívalá slova o ekologii či antikapitalismu? Podívejme se na příklad posledních let v Řecku zmítaném stávkami a masovými demonstracemi proti neoliberalním reformám. Prostí a naštvaní lidé uvěřili radikální levicové straně Syriza, která slibovala hory doly, jak se postaví za prosté lidi, a jejím reformám. Jen co zasedla do vládních křesel, obrátila o 180 stupňů! Nakonec i ona po dobu svého vládnutí prosazovala reformy na úkor lidí a potlačovala stávky a demonstrace!

Podobný příklad u nás můžeme najít u strany zelených, která přestože se před volbami tvářila levicově, nakonec zasedla v pravicové vládě a prosazovala antisociální reformy, které negativně postihly pracující lidi a další neprivilegované. Stalo se tak po „pravcovém“ puči uvnitř strany. Přestože se dnes strana zelených ohání levicovým programem a část členů dokonce antikapitalistickými proklamacemi, kdo nám zaručí, že to s nimi nedopadne podobně jako s jejich předchůdci, pokud vůbec kdy okusí kouzlo moci a výhod z toho plynoucích? Proto si neděláme žádné iluze o jakékoli staré či nové politické straně ani žádném politikovi!

Častým protiargumentem a již evergreenem našich oponentů z řad levice je tvrzení, že když nepůjdou pracující lidé k volbám a nezvolíme levicové politiky, dostanou se k moci pravicoví politici nebo dokonce fašisté. Fašisty se straší hodně často bez reálných základů. Dalším argumentem je rčení: „Když nás za tři roky při volbách zvolíte jako levici do parlamentu, prosadíme změnu zákonů nebo zrušíme asociální reformy, inflaci či drahotu.“ To je sice hezké, ale pro nás jako anarchisty a anarchistky hodně málo a příliš pozdě! Copak běžný pracující může čekat tři roky do voleb, než nová levicová vláda (pokud vůbec vyhraje, sestaví vládu a jestli jí to kapitalisté dovolí) prosadí zlevnění potravin?! Proto jako anarchisté prosazujeme přímou akci – tedy přímou aktivitu tady a teď v podobě stávek a demonstrací, které donutí jakoukoliv vládu (i levicovou) prosadit naše zájmy OKAMŽITĚ! Nečekejme, a prosadíme změny tady a teď. Posilujme důvěru v sama sebe – to je cesta k naší skutečné emancipaci a změně v náš prospěch a nikoli se nechat pacifikovat sliby někde v budoucnosti.

Bojkotuj každé volby! Nevěř žádnému politikovi! Buď aktivní 365 dní v roce a ne jednou za 4 roky! Organizuj se proti politikům a šéfům! Náš boj dnes nekončí, ale začíná! Přidej se k nám! (ČAS)

ZLOČIN VOLEBNÍHO PODVODU

V této sezonní době volebních podvodů daří se znamenitě všem, kdo na politickém žebříku podrobili vlávu svému větší nebo i menší masu lidu. Všude krmen lid volebním humbukem a kde kdo vtírá se za spasitele lidstva! A první obětí volebních těchto podskoků jsou zločinci sami, tedy suverenní lid, jemuž věnují tyto řádky.

Ovšem, lide, nejsi sobě vědom svých zločinů. Ty volíš a nevidíš, že se sám podvádíš a sám sobě za oběť upadáš. Což nepoznal jsi z nabytých zkušeností, že zástupci a vetřenci, jakých sám si vyhledáváš a kteří v každém případě za tvoje zastánce se vydávají, jsou lháři, dobře vědomí, že i kdyby chtěli, neschopni jsou co dobrého pro tebe učinit?

A ty to víš, a přece naříkáš a volíš dále. - Vždyť vládcí a zástupci vždy pracují a pracovat budou ve svůj vlastní prospěch a nikoli za zájmy těch, kdo pomáhají jim k výslunní blaha. Správně posuzuje zákonodárství známý myslitel Lev Tolstoj ve svém příspěvu chicagskému dělnictvu, pojednávajícím o průmyslových krizích a dělnickém zastoupení ve sborech zákonodárných; praví mezi jiným: „Vše to není nic jiného než přenášení zákonnosti - připravování nového, až dosud neznámého způsobu otroctví. Je tedy pochopitelné, že příčina otroctví nespočívá v tom či onom zákonu, jako ve skutečnosti, že zákonodárství vůbec existuje; že jsou lidé mající moc mnozí to uplatňovat zákony k svému prospěchu, a tak dlouho, dokud lid touto mocí vládne, bude otroctví.“

A může být jinak? Ovládaní jsou poddánými, tedy nižšími, slabšími, vykořisťovanými, nebo viděli jste kdy opak? Tak dlouho, dokud dělný lid nepochopí nutnost sám organizovat výrobu, spotřebu a upravení způsobu života, tak dlouho, pokud podporuje a bázlivě se podrobuje autoritě, vládcům a vůdcům a je za nutné považuje, budou poslanci jako vykořisťovatelé žít z práce a hlouposti tvojí. -

Naříkáš a běduješ na vše! Nejsi-li ale sám příčinou všeho zla, jakým trpíš a které zavíňuješ svojí netečností a spoléháním se, že někdo učiní to, co sám ty jsi měl provést? Žaluješ na svoji policejní ochranu, vojsko, kasárna a soudy, věznice, veřejné správy, ministerstva a zákony, poslance, vlády, bankéře a zaměstnavatele, na mazdy a daně, drahotu životních potřeb a spoustu jiných společenských neřestí a nespravedlností.

Stěžuješ si jen stále, a lenošíš se přispětkem změně, ba přímo zvěčňuješ stav, ve kterém zmiráme. Občasně pozvedáš šiji svoji a hroziš revoltou, končíš ale nastolením nových vůdců a vládců.

Proč necháš se takto ovládat, okrádat a otročit? Jsi přece producentem všeho, ořeš, seješ, staviš, předeš, kováš, krmíš a šatíš svoje utlačovatele, proč tedy nepomýšlíš SVŮJ hlad ukojit, proč chodíš rozedrán a bydlíš v klecích v těsných ulicích? Ano, proč vlastně TY jsi bez obuvi, přístřeší, ba i vlasti? Proč nejsi svým pánem; proč poslušně ohýbáš svůj hřbet a sloužíš jiným? - Jak to přijde, že jsi tak podroben a zotročen? Vždyť jsi tvůrcem všeho a nevlastníš ničeňo? Vše pochází z tebe a ty jsi ničím! Ba né, já se mylím. Ty jsi občanem, voličem, uznávajícím zákon a autoritu; ty svým hlasem posvěcuješ celou tu mizerii a poddanost! Ty jsi dobrovolným a poslušným sluhou, věrným poddaným lízajícím krví střísněné dŭtky u nohou svého pána. Ty jsi policistou, špiclem a žalárníkem; ty jsi věrným vojínem a poslušně platíš daně. Jsi věrným úředníkem a obětavým sluhou, ba ty jsi svým vrahem. Proč tedy sobě stěžuješ a na svůj osud žaluješ?

Já, jako volný člověk, zbaven těchto předsudků, jako anarchista, nenáviděl bych tě z hloubi své duše, kdybych nebyl přesvědčen, že jsi klamán, a kdyby tě neomlouvala nevědomost a slepá upřímnost.

Nenáviděl bych tě jako nenávidím vládních a jiných tyranů, do jejich rukou ty svůj život vkládáš, a které ty sám volíš, podporuješ, živiš a chráníš ostří bajonetu, chráníš a oslavuješ brutálním

násilím a uzakoňuješ svým hladem a jsi hrdým na to, že svého trapiče sám sobě volíš a takto dobrovolně se vzdáváš svých lidských práv. - Ano, ty lidé jsi hanebně podváděni. Politické řeči chválí tvoji vypělost a tobě to lichotí. Buď tedy spokojen se svým osudem, počkej, až budeš zatřelen v příští stáve nebo masakrován na hranicích státu pod krvavým stínem své národní vlajky.

Konečně je možné, že jsi hrdým na svoji hloupost; tvoje útrapy ty snášíš spokojeně a domníváš se ještě, že celé to otroctví je snesitelnější a bezpečnější jako pohrdání zákony a zbavení se všech těch trampot a ponižení. A tak před svobodou ty dáváš přednost této mizerii. Tvoje obava před krásou svobody, široké a neomezené - o které sám nemáš ani zdání - strach před individuálním a společenským životem bez zákonných předpisů sleduje tě jako stín, a proto tím spíše jsi spokojen ztělým doupením a vězením. A ještě dlouho - snad svíjet se budeš v prachu porobenství jako červ, nemajíce odvahy se povznést. Jsi opojen suverenní svoji vrchností, zaslepen sliby volebních kandidátů a „svých úředníků“ a vůdců, kteří vše ti slíbí, aby zítra již tě podvedli a zradili, a ty jsi na ně hrdým a jako jindy i letos při hubbě a ohňostrojích výskat budeš radostí nad vítězstvím té nebo oné vládní politické strany. A proto snad ani nezasluhuješ lepšího osudu, neboť nejsi sobě vědom své hodnoty a mužné nezávislosti, snad nejsi schopen ani hoden úplné svobody.

Nuže, jen volte! Naplňte urny hlasovacím papírem. Já mám úplnou důvěru ve vaše kandidáty. Oddejte se úplně svým pánům.

Ale přestaňte již jednou s fňukáním a naříkáním. Mějte alespoň tolik odvahy a uznejte, že jste spoluvinní na svém utrpení. Snad po dlouhých a trpkých zkušenostech uznáte, že ti, které svými pochopy po vězeních smýkáte jedine proto, že chtějí žít volně a svobodně ve společnosti rovných, a které vy dnes za blázny považujete, poněvadž se osvobodili od vládychtivosti, jako i božského a vládního bludu, a kteří za své ideály svůj všechny čas, klid, i životy obětují - měli pravdu.

Zdroj: anarchokomunistický časopis „Volné listy“ z New Yorku (1904).

Václav Řetický (1862 - 1918) patřil mezi přední české anarchistické komunisty, kteří se do dělnického hnutí zapojili již v sedmdesátých letech devatenáctého století. Živil se jako kovodělník. V osmdesátých letech byl ve Vídni, odtud prchl kvůli perzekucí anarchistů do Budapešti. Do USA se z Maďarska v roce 1886 vydal do Ameriky. Usadil se po zbytek života v New Yorku. Patřil mezi přední organizátory anarchokomunistické skupiny „Bezvládi“ a podílel se na vydávání anarchistického exilového časopisu „Volné listy“ (1890 - 1917). Do „Volných listů“ přispíval svými články pod pseudonymy „V.R.“, „Vašek“ a „Jeden kovodělník“. Psal také do radikálního tajně vydávaného anarchistického časopisu „Pomsta“. Od roku 1912 se podílel také na vzniku České anarchistické federace v Americe. Zemřel 27. října 1918 v New Yorku.

ANARCHISTICKÝ KOMUNISMUS (Václav Řetický)

Má-li veškerý lid obcí nebo národů žít v míru a štěstí, je potřeba tři základních podmínek: svobody, osobní bezpečnosti a hojnosti. Jak těchto podmínek docílit, bylo otázkou minulých staletí a je záhadou naší doby. Všichni, kdo přicházejí k lidu s různými návrhy, které mají za účel vyřešit sociální otázku a uspořádání nových průmyslových a společenských poměrů, zapomínají anebo vůbec nechápou, že tyto tři podmínky jsou nerozlučné v základu lidského štěstí.

Co rozumíme slovem svoboda? O pojmu tohoto slova panují názory značně se lišící. Jinak je už v pojmech osobní bezpečnosti a hojnosti, tyto již spíše správně jsou chápány. O svobodě podal nám encyklopedisté v naučném slovníku několik definic, z nichž následující zdá se nejlépe vyjádřit pravý smysl: „nenucenost a neomezenost“. A toho smyslu použijí v následující úvaze o svobodě. Osobní bezpečnosti chci říci: „nepřítomnost nebezpečí chudoby, tělesného úrazu nebo obavy z předčasné smrti“. Hojností naznačují nadbytek potřebných prostředků k pohodlnému životu a radosti člověka.

Když jsme takto zjistili a rozřídili pojmy uvedených slov, je potřeba dále zkoumat cíle, abychom sobě znázornili budoucí stav svobody, bezpečnosti a hojnosti.

Svoboda jako stav bez omezování a donucování vrcholí v bezvládi, neboť všechny vlády vynucují odvádění daní a různých poplatků a omezují jedince v jeho schopnostech a energii ve vědomostech i výrobě. Vláda tvoří takto třídu byrokratů, kteří opojení výsadami vždy byli drzí, domýšliví a hlavně marnotratní. Spotřebují plody práce svých spolulidí, bez toho aby náhradou přispěli společnosti užitečnou prací, což znamená čin, který oni u jiných nazývají krádeží. Vlády vyžadují sobě konečně i právo rozdělení plochy zeměkoule, tvořící a udržující monopol půdy, upírající volné užívání půdy těm, kteří by tuto rádi obdělávali, a přece bez obhospodařování půdy není dnes už život lidí myslitelný.

Zavádí a udržuje jednu zhoubnou věc za druhou, až úplně zničí svobodu individua, neboť člověk je snižen na pouhý automat, vlada se stává tak stvůrou řídicí jednání a život jedince. Vláda, ať už zemská či obecní, pokouší se regulovat vztahy člověka k člověku, míchá se i do záležitostí čistě vnitřních a osobních, předpisuje vám, co můžete, např. co máte číst a co číst nemáte a nesmíte, pod výměrem těžkých trestů upírá a znemožňuje poštovní dopravu vědeckých děl, jako i časopisů vládám nepohodlných.

Vzdor všem nabytým zkušenostem nachází se ještě lidé, kteří kryvají se zástěrkou různých socialistických stran, kteří pracují k rozšíření pravomocí vlád, snažící se pod dozor a řízení vlády uvést veškerou výrobu životních a pracovních potřeb, čím dána by byla vládě moc vynucovat poslušnost zákonů a rozkazů pod trestem znemožnění zaměstnání, tedy trestem hladu.

Tím by pochován byl poslední ždíbec svobody individua, jež by se stalo pouhým zoubkem ve velkém a složitém ústrojí státu, ze všech stran úplně omezeno ve vlastním individuálním rozvoji.

Každá vláda omezuje svobodu svých poddaných, proto chceme-li dosáhnout svobody a míru, nesmíme snahy naše podříditi vládě a státu.

Ve skutečné svobodě bude hlavním vodítkem společenského života a styků vzájemná dohoda, neboť chceme-li, aby druzí se k nám přidružili, bude nutné vzájemné vztahy lidstva příjemnit.

Společenské organizace budou dobrovolné, vzájemně se doplňující. Člověk je od přírody již tvorem společenským. Nemůže a nechce vést samotářský život. Seskupuje se v houfech a tato skutečnost nutí k příznivému zacházení jednoho s druhým. Za dnešní vládní soustavy se ještě mnozí lidé domnívají, že zákon je zárukou přízně a následovně tleskají, když vláda domnělé názory většiny lidu vnucuje, avšak v národu skutečně svobodném bude úsudek lidu pravidlem přízně a jednání, myšlenky pěstované na úkor společenského dobra pomínou a je pravděpodobné, že nikdo nebude se stavět v odpor spravedlivému úsudku lidu. Je pozoruhodné, že ponejvíc ti, kteří jen v zákonu spatřují zabezpečení svobody a života, nedovedou pochopit, že vzájemnost lidského rodu je lidu vrozena a jen uměle a násilím vládnoucích zakrněla. Proto se stále domnívají, že k zdrženlivosti výstředních pudů je zapotřebí strachu před stanoveným trestem zákona. Nepochybují, že dnes lidé počínají si nedůstojně následkem nepravé výchovy a svého okolí, ve kterém žijí, a různé názory a city v jednotlivcích útváří a že jednali by zcela jinak, když nebude příčin, které k násilnostem a hrubostem povzbuzují. Pud sebezáchovy je v člověku tak mocným, že přemáhá všechny ostatní vrozené náklonnosti. Chceme-li tudíž sebe zachovat, nebudeme se dopouštět násilí a pustošení, ba naopak jsme vždy připraveni, pokud je třeba, zlo násilí a vraždy odvrátit, neboť dopouští-li se někdo násilí a vraždy, je schopen znásilnit a vraždit nás. Vzájemnost společenská je u člověka vyvinutou zkušeností, a je-li si této vědom, shledává i nutnost solidarity. Poznává, že jeho zajištěnost nejlépe je zabezpečena jistotou druhých. Až lid přestane se obracet k vnější moci, vládě o zabezpečení svého života a každý pozná nejlepší záruku v jistotě svých sousedů, pak nebude žádného rozporu o stavu svobody, neboť volnost rozvětví se ve všech dobrých vlastnostech člověka. Náhdera a bída hraje důležitou roli v bezpečnosti individua. Zmírá-li lid hlady uprostřed hojnosti životních potřeb, ztrácí pak přirozeně cit šetrnosti k životu svých šťastnějších spoludílů a dopouští se i zločinů, může-li tak život svůj prodloužit a případně zabezpečit. Leč tito lidé považovali by život svých bližních ta stejně posvátný jako vlastní život, kdyby jen měli prostředků nutných k sebezachování a případně i jistého pohodlí.

Hojnost přispívá ve značné míře k bezpečnosti člověka, umožňuje mír a štěstí a nabízí příležitost k povznesení a zvelebení uměleckých schopností, které dnes tlakem okolností jsou umrtvovány. Ve společnosti, ve které životní prostředky budou k volnému použití všech, kdož prací svou k všeobecnému blahu přispívají, až nebude trdných otázek, zda zítra má co jíst anebo v noci kde spát, obrátí všichni svoji pozornost k výrobě a takovému povolání, ve kterém najdou nejvíce záliby, pěstovat budou svých náklonností v umění, hudbě a takových předmětech, které tak nápadně člověka od jiných tvorů liší a které blaženě působí na nešlechternější stránky člověka. Ve stavu svobody bude pak taková hojnost všeho, o čem sobě dnes jen mlhavý obraz dokážeme představit. Považme jen, jak ohromně plýtvá tvorbou naší práce příkladně vláda, těch tisíců, kteří jsou zaměstnáni výrobou smrtících přístrojů, těch desetisíců výběrčích daní: těch zákonodárců a soudců, těch statisíců státních služebníků, kteří v různých oborech nápomocni jsou vládě. Ti všichni odcizení jsou užitečné výrobě a musí být vydržováni na úkor těch, kteří chopili se užitečné práce. Všechna takto ztracená energie obrátí by se k produktivní činnosti v bezvládí. Vzpomeňme pak onoho bezpočetného roje různých parazitů, kteří prací producentů se živí: advokáti, politici, kapitalisté, majitelé realit, bankéři, kněží a různých kazatelů a konečně i obchodníků. Jsou jich legiony, ale všichni nepřispívají užítku společnosti – všichni spotřebují, bez patřičné náhrady. Je vidět, že zbaví-li se lid vlády a s touto nutně sdruzného zla, stoupne produktivnost i spotřeba a zabezpečeno bude blaho všeho lidu. Pak také pomine v člověku náklonnost chtít se zmocnit věcí, které již jiný potřebuje, a bez náklonnosti neboli pudu nejedná přece nikdo. Když bude nadbytku všeho a každý těšit se bude stejným příležitostí, pomínou pak rozdíly dnes převládající a které budí nesvornost, zášť a nenávisť. Odstraněním příčin společenských nesrovnalostí vymizí i zjevy rušící mír a soulad jedinců i národů.

Anarchistický komunismus zaručuje takový způsob svobody, bezpečnosti a hojnosti. Když nebude již organizované a pomocí násilí udržované vlády, která by lid omezovala a potlačovala, každý jednotlivec bude na stejné úrovni se svými druhy. Solidarita národů bude dostatečnou zárukou proti nepřátelským vpádům méně vyvinutých kmenů.

Za poskytnutou práci pro dobro společnosti poskytně se příležitosti a prostředků k všestrannému se zdokonalení. Uvedením svobody ve společenskou organizaci pomínou předepsané formy

vlády a usnesení spočívající na vzájemné dohodě průmyslových i hospodářských obcí budou dobrovolně respektována a budou vždy odleskem samotného života obcí, národů, veškerého lidu. Zásada solidarity bude povždy průvodčím každé skupiny, tj. solidarita – uznaná svoboda a vzájemná závislost každého – bude zárukou pokroku a harmonie ve společenském zřízení budoucnosti. Tím, že omezí se plýtvání na stupeň nejnižší, přibude armáda užitečných pracovníků a zvýší se výroba i přírodní plody mnohonásobně. Dobře napsal všestranný umělec, básník a kritik William Morris, že teprve v anarchistické komuně rozkvetou nejkrásnější růže svobody, až lid holdovat bude životu a kráse, pak pomine jednotvárný poměr člověka a lid po vykonání práce podmíněné životem skupiny věnuje ostatní svůj čas hudbě, básnictví, malířství, řezbářství a různému výtvarnému umění, vědě a filozofii, jako i ušlechtilé zábavě, všemu, co lidský rod zušlechťuje.

V odpověď na možnou otázku, jakým způsobem chtějí anarchisté uvedenou společenskou organizaci uvést v život, těžko lze stanovit jistý programový směr, těžko předurčit, zvrácen-li bude starý společenský řád tíhou společenského nepořádku nebo násilnou revolucí. Ale jedno je jisté, že vzrůstem vzdělanosti budí se v lidu touha po šťastnějším a blaženějším životě, třeba proto uvést pozornost na ideje předem uvedené, aby lid tyto pochopil, a pak nezbývat bude než chtít, aby našel cest a prostředků k jejich uplatnění. Pochopí-li ideje anarchistického komunismu, přejdou-li myšlenky v život, tož přestane dnes už být dobrovolným otrokem státu, přestane volit a dávat tak sankci státní rozháranosti, nebude vykonávat vojenských a policejních služeb, ani jakýmkoli způsobem nápomocný bude na udržení státní formy. Bude se dle možností pokoušet zřizovat skupiny pro výrobu i distribuci, bude se čile podílet na zápasech bojujícího proletariátu, bude se vzdělávat, aby svému ideálu co nejvíce půdy připravil a pro svoje myšlenky získal pochopení.

Ve státních proměnách zakládat bude anarchistické obce čili komuny, tyto se pak federativně sdruží a půjdou příkladem ostatním bratřím dělníkům a starat se budou, aby hnutí proletářů nezabředlo do vládních kolejí a neuvázlo ve zhoubném komercionalismu. Toť naším úkolem.

Zdroj: časopis anarchistických komunistů „Volné listy“ (1910)

Václav Řetický (1862 - 1918) patřil mezi přední české anarchistické komunisty, kteří se do dělnického hnutí zapojili již v sedmdesátých letech devatenáctého století. Živil se jako kovodělník. V osmdesátých letech byl ve Vídni, odtud prchl kvůli perzekuci anarchistů do Budapešti. Do USA se z Maďarska v roce 1886 vydal do Ameriky.

O VÁLCE

(Václav Rejsek)

Poslední desetiletí udržovány jsou všechny národy v uměle vypěstovaném napětí, jsouce skoro bez přetržení zpravovány o událostech z toho či onoho bojiště, o spoustách mladých a zdravých mužů, povražděných v zájmu kapitálu nebo libovůle vládců, a lid, který všechny zhoubné následky těchto masakrů nese, zůstává vzdor tomu nevšimavým k pravým příčinám těchto ukrutností a nechává se vlivem denního tisku strhnout k sympatiím té nebo oné strany, čím jeho zájem končí. Proto nebude na škodu, ba je povinností všech, kdo trochu lidského citu sobě uchováli, všude odhalovat a na pranýř stavět skutečné příčiny války.

Nechť již jakékoliv hledisko zaujmeme, z každého jeví se nám celý děj války až hnusně barbarský. Toto nikdo popírat nebude, snad ani ten, kdo mylně domnívá se, že válka klesá cestu duchu a pokroku. Ničení zdravých životů lidských, pustošení bohatství a darů přírody není zajisté pokrokem aniž sloužilo kdy lidstvu k prospěchu. Než lidu vždy předstírána spousta nesmyslů o rozšíření říše, otevření nové země civilizaci, jako by to vše k prospěchu celku sloužit mělo, zatím však těží pouze buržoazie, třída lenochů. Pracující lid ale vždy zaplatí plný účet v způsobu krve, daně a zdražených potravin, které o nic nebo jen málo se sníží i v následující době „míru“, čímž kapitál vždy více jen vydře. Nastává dražota a špatné časy! A tento imperialistický duch ovládl celou Evropu a v Americe nezůstává pozadu.

A jaký je následek hrozného toho vraždění, nenávisti mezi národy, nenávisti, která zašlapuje do bahna pomsty všechny vnitřní pásky bratrství, jaké v člověku dlí? Válka rozšiřuje bídu a upevňuje otroctví a ponížení lidu! Během posledních 50 let obětováno molochu války více jak 2.950.000 životů (psáno v roce 1904!). Toť jistě vražda pomsty, jaké jen vlády schopny jsou.

A chtěl by někdo věřit, že tak hrozné plýtvání s lidskými životy je pro dobro lidstva, anebo domnívá se mimo starých bab poctivě někdo, že ta či ona země přelidněna a že občasně jistá část nejzdravějšího lidu musí být povražděna, aby umožnila prosperitu pozůstalým mrzákům? Zdá se, že skutečně převelká většina lidského plemene je dosud tak zaslepena, že nevidí, jak každou válkou otvírána boháčům, pyšným lenochům, nová pole pro vykořisťování a rozmnožení hromad zлата, jinak by hlasitěji protestovalo a svých synů šetřilo. Ano, třída neplodných lenochů, spekulantů, továrníků a velkoobchodníků těží z války, kdežto chudí nesou otěže bídy, z bohatství prvních plynoucí.

Slyšíme často z úst křesťanů, s tučnými položkami v bankovních ústavech, opakovat křesťanského přikázání „Nezabíješ!“ Jaká to ironie! Hledme, jak se řídí dle zbožňovaného přikázání a jak šetří lidských životů, jakmile se o jejich zájmy jedná, anebo hledá-li nového trhu pro zboží, jaké pracující lid pro něho vyrobil.

Lakota a zbožňování zlatého telete ovládá i ty nejslechetnější city člověka. Taková je morálka současné společnosti, která učí šetrnost lidského života; ale jsou-li zájmy-mocných v nebezpečí poznáváme ihned, jaký zřetel brán a jakou cenu má lidský život. Stát, toť kasárna, kde mladý a nadaný lid učen nejhnutelnějšímu řemeslu, řezání v lidském mase. Tak zvané civilizované národy udržují dnes asi 30 milionů mužů, kteří v tomto hanebném řemesle jsou cvičeni, co stojí 1.115.000.000 dolarů ročně. Toť cena ozbrojeného „míru“. V tomto ovšem není zahrnuta ona spousta úroků, splatná z dluhů válek. A to vše uhrazeno z pilné práce dělníka, nebo chce někdo tvrdit něco jiného?

Ale část dělnictva stále ještě nepomýšlí na to, že oni svým potem všechny státní výdaje splácí, co zatím jejich dítky a oni sami mřou hladem, neboť lichvářští obchodníci nikdy neopomenou příležitost a přiráží na cenách zboží dělnictvu nevyhnutelně potřebného.

Poslední Španělsko-americkou válkou stouply ceny životních prostředků povážlivě a oč klesly od té doby? Válka tedy dává monopolistům vhodnou příležitost zvýšení cen životních a jiných prostředků a tito parazité obě této příležitosti ujít nedají.

A co ony stále rostoucí vládní dluhy, výsledek to nelidského barbarství. Je to prospěšné uložení kapitálu, neboť dělný lid ochotně platí úroky z tak obrovských sum, z čehož zase jen vidno, jak válka rozmnožuje divendy a úroky privilegované třídy lupičů.

Bouři-li se dělný lid nespokojeností, poplach války nese hypnotizující vliv mezi lidové masy a rozdmýchá ihned hloupé hádky a svádí lid z pravé cesty poznání pramene bídy. Slyšíme o hrdinství na bojišti a vyznamenání a odměně sprostých vrahů i řeznického umění a americký tisk chlubně se rozepisuje o ženách a matkách japonských, které ve své fanatické národní blbosti, zvané nadšenosti, pohrdají pláčem nad ztrátou svých synů a bratrů. Americký tisk netajeně projevuje uznání a přání, že takých národně „uvědomělých“ žen lidstvo potřebuje.

Inu ovšem, takých žen, sklíčených duchem otroctví tou měrou, že na povel a s jásotem obětují svoje syny a bratry svému panovníku, takých žen by kapitalistický svět potřeboval. Jsou tedy ženy japonské také šířitelky „pokroku“!

Američané jsou zvyklí pokrytecky kárat jednání různých národností, co zatím doma strpí ta nejsprostší barbarství. A tak člověk je nejtrapnějším živočichem na světě, neboť co násilí a vražed provedl ve jménu boha, krále a mamonu, marně bychom hledali porovnání u jiných zvířat téhož plemene. Dále pak, za žádný šlechetný čin nikdo není tak hojně odměňován, jako náčelníci válek. Ti pak, kdo budí svoje bratry pro věc spravedlivou, k sebepoznání a povznesení utlačovaných, jsou zneuctění, opovrženi a v žalářích smýkáni. Taková je dnešní civilizace!

Že však doba všeobecného sbratření přijde, je jisté; povinností všech lidumilů je, tuto uspišit. A k umožnění právě uvedeného musíme spravedlnosti domoci uznání; soukromý majetek, tj. bohatství soustředěné v rukou několika málo, kteří ničím k dobru společnosti lidské nepřispěli, ale vždy svými osobními zájmy tuto poškozovali, ano ten „svatý“ majetek musí k dobru celé společnosti lidské být upotřeben. Neboť, jak za dob dávnověku, tak i tím více v naší moderní společnosti, nese soukromé vlastnictví hlavní vinu a je kultem barbarských konfliktů a válek. S odstraněním instituce soukromého majetku pomine i toto barbarství.

Bratrství lidstva stane se skutkem, zášť a pomsta snížena na minimum, pomine vyhledávání světových trhů pro zisk a nadejde čas, kdy bratr bratra vraždit nebude, kdy pominou domnělé hranice státu. A to bude anarchie!

Zdroj: anarchokomunistický časopis „Volné listy“ z New Yorku (1904).

Václav Rejsek (1874 - 1962) se narodil 8. 6. 1874 v malé obci Dneboh u Mnichova Hradiště. Patřil mezi průkopníky dělnického a anarchistického hnutí v Čechách. Také jeho perzekuce vyhnala v roce 1893 do ciziny, nejdříve do Anglie, aby se v roce 1904 natrvalo usídlil v USA. Jako anarchistický komunista se zapojil do anarchistické skupiny „Bezvládi“. Proslavil se jako redaktor anarchokomunistického časopisu „Volné listy“. Povoláním byl kovodělník. Zapojil se do syndikalistické organizace Průmyslových dělníků světa (Industrial workers of the world - IWW) v rámci české odbočky Unie českých kovodělníků IWW č.9. v New Yorku. Za české dělnictvo byl častým řečníkem na veřejných akcích IWW. Zároveň stál u zrodu České anarchistické federace v Americe. Věnuje se také překladům, překládá hlavně z ruštiny a francouzštiny. V roce 1905 například překládá z francouzštiny brožuru nizozemského anarchisty Ferdinanda Domela Nieuwenhuise (1846 - 1919) „Pyramida vyhnanství“. Na konci roku 1947 se rozhodl pro návrat do Československa.

„Já budu mluvit proti válce tak dlouho, dokud mi můj hlas vydrží, teď i během války. Tisíckrát bych raději zemřela voláním na lidi, aby odmítli být poslušní, odmítli vojenskou službu, odmítli vraždit své bratry, než bych měla dát svůj hlas při ospravedlnění války, kromě jediné války všech národů proti jejich despotům a vykořisťovatelům – sociální revoluce.“ Emma Goldmanová.

Válka je to nejhorší, co může každého z nás potkat. Proto je důležité důsledně si stát za antimilitaristickým postojem, protože militarismus a falešné vlastenectví je příprava na další ozbrojený konflikt. Není možné volat po míru dalším zbrojením, zvětšováním armády, roznecováním nacionalistických nálad, militarizací společnosti a apelováním na obranu vlasti. To vše je pouze snaha politiků a bohatých, jak zakrýt naši bídu, zhoubnost námezdní práce a rozrůstajících se sociálních a environmentálních problémů, krizí kapitalismu.

Je to snaha, jak odvést naši pozornost a oprávněný hněv od původců našich existenčních problémů. Naším nepřítelem totiž není pracující z „nepřátelské“ země, ale náš domácí mocipán a zaměstnavatel, který nás vysává a štve proti sobě. Úplně stejně je tomu u pracujících v „nepřátelské“ zemi.

Antimilitarismus tak říká: nemířte na sebe zbraněmi, nevrážděte se v jejich válkách, odmítněte se na nich podílet, a když vás donutí vzít zbraň, otočte ji na svoje pány, původce svého neštěstí. Hrdinstvím není volat po více zbraních, posílat zbraně na zabíjení té či oné straně, nebo se dokonce podílet na vraždění přímo na místě. Naopak je i v tak těžké chvíli, když někde opět začnou hřmět děla na povel politických vůdců a generálů, nutné si uvědomit, proč se války vedou a v koho zájmu, a v zájmu nás, jakožto pracujících a mládeže, to není! A prosazovat svůj antimilitaristický názor o to hlasitěji než dosud.

Antimilitarismus není projevem slabosti, natož zbabělosti, ale síly ducha a svědomí, že nebudeme hrát jejich hru na vojáčky, nebudeme vrahy svých bratrů a sester!

PROČ BÝT ANTIMILITARISTOU? ANEB REAKCE PRACUJÍCÍCH A MLÁDEŽE NA VÁLKU

Pravým hrdinstvím je odmítnout válku! Pomoci těm, co před válkou utíkají, a nejen ženám a dětem, ale i mužům, co odmítají umírat a stát se vrahy. Hrdinstvím je odmítnout rozkaz vůdců jít do války, rukovat. Hrdinstvím je složit zbraně a dezertovat. Hrdinstvím je protestovat proti válce, zastavit politiky ve vedení války: demonstracemi, generální stávkou, sabotováním válečné výroby a obchodu, odstraněním vládců od moci, vzpourou, sociální revolucí.

Budováním širokého solidárního protiválečného hnutí pracujících a mládeže na obou stranách válečného konfliktu. Rozvíjením komunikace a podpory, místo štvání se proti sobě a mávání státními prapory. Rozvíňme proto jako pracující a mládež společnými silami antimilitaristický černý prapor, který nás všechny spojuje. Protože žádný normální člověk, obyčejný pracující nebo student, si nepřejde válku a smrt.

Současnou válku i hrozbu budoucích válečných tažení může zastavit jen silné emancipační hnutí pracujících a mládeže, které sebou zároveň nese vizi sociálně spravedlivého uspořádání společenských a ekonomických vztahů. Protože ať zrovna zuří válka či nikoli, šéfové a politici proti nám jako pracujícím vedou ustavičnou tzv. třídní válku.

Anarchistické hnutí od svého počátku, jako nedílná součást dělnického hnutí, stálo již při jeho formování a v řadách První internacionály vzniklé roku 1864! Vždy zastávalo princip odmítající válku vedenou státy mezi sebou, ať už útočné či obranné povahy. Zastávalo antimilitarismus, ale odmítalo pacifismus. České anarchistické hnutí stálo také u zrodu antimilitaristického hnutí v Čechách v letech 1890 až 1918, v boji proti odvodům a zbrojení. Masové antimilitaristické projevy za první světové války v podobě vzdávání se nepříteli a dezercce českých vojáků, odmítání plnit rozkazy a střilet, nepodílení se na válečné masinérii, byly důsledkem této činnosti. Počet dezertérů vystoupl tehdy na několik set tisíc! Odpor proti válce a s tím spojené bídy a strádání se projevil také v zázemí v podobě protiválečných a hladových demonstrací a nezákonných stávek dělnictva. Anarchistické hornictvo po vypuknutí války stálo připravené zahájit generální stávku proti válce, avšak vinou sociálně demokratických

vůdců, kteří ze zbabělosti odmítli stávku vyhlásit, zůstali osamoceni a předem poraženi. Anarchisté chtějí totiž ze společnosti odstranit násilí, a proto chtějí odstranit stát jako násilnickou organizaci, která posvěcuje násilí na pracujících vykořisťovaných vlastníky. Upozorňovali, že válka tzv. třídní je vedena neustále kapitalisty vůči pracující třídě, která zmírá kvůli ekonomickému útlaku bez výstřelu jediné kulky, hladem, nedostatkem léků či na následky pracovních úrazů atd. Tyto počty nejsou nijak malé! Válka mezi státy je jen důsledek fungování kapitalistických a mocenských vztahů. Pokračováním války proti utlačovaným, jen v mnohem brutálnější podobě.

Proto anarchistické hnutí propagovalo a vedlo antimilitaristický boj. Stavělo se proti armádě, odvodům a militarismu, tj. zbrojení. Protože armáda má svůj třídní důvod, slouží k ochraně státu a majetku bohatých, k udržení systému vykořisťování pracujících. To pracující pocítovali při střelbě do stávkujících, proto zaplatilo životem 40.000 účastníků potlačené pařížské komuny svými životy! Armáda spolu s policií tu je nikoliv na ochranu dělnictva, ale aby byly připraveny potlačit jeho emancipační snahy, které ohrožují vládnoucí a kapitalisty!

Anarchistické hnutí však nebylo nikdy obhájcem pacifismu, protože si uvědomovalo, že vládnoucí a kapitalisté se svého panství nevzdají dobrovolně, že bude nutné si ho vynutit sociální revolucí, a to i za použití násilí a se zbraní v ruce, když to nebude jinak možné, a také se zbraní v ruce ji udržet. Koneckonců byli to třeba i čeští anarchisté - dělníci, kteří v USA spoluorganizovali ozbrojené oddíly na ochranu stávkujících před soukromými i státními armádami zaměstnavatelů, protože se nechtěli nechat jen tak střílet kapitalisty, což byla v Americe běžná praxe.

Anarchisté jako antimilitaristé, nikoliv pacifisté, prosazovali, že pracující, utlačovaní, mají právo vzít zbraň a bránit se, a že ji mají použít, aby si prosadili lepší existenční podmínky a společenský systém jim výhodný. Avšak zásadně odmítali, aby dělníci brali do ruky zbraně pro zájmy vládnoucích, v jejich válkách, bez ohledu na to, zda jsou v pozici agresora či se bránícího, a aby prolévávali krev sebe i dělnických bratrů na druhé straně státní hranice. Anarchisté jsou přesvědčeni, že pracující nemají žádný důvod umírat ve válkách států a za jejich obranu.

Oni bojují za zničení státu jakožto ochranky kapitálu! Proč mají pracující také umírat za vlast, stát, ve kterém nic nevlastní, co jim nadělí leda rány obušky, vězení a posvěcuje jejich vykořisťování? Proč mají umírat a vraždit, aby uchránili práva vlastníků polí, továren a obchodu, který je důvodem jejich bídy?! Proč mají jít vraždit stejné dělníky navléknuté do uniforem nepřátelského státu, kteří mají stejného nepřítele, jako oni sami a který neproleje ani kapku krve? Takto vždy anarchisté chápali antimilitarismus!

Proto bylo anarchistické hnutí vždy mezinárodní, prosazovalo sbratření pracujících napříč státními hranicemi a národy proti společnému nepříteli – vládoucí a kapitalistické třídě. Proto prosazuje Internacionálu, aby už se prostí lidé nevráždili navzájem ve válkách, a naopak volá po tom, aby lid povstal a svrhnul původce válek a námezdního otroctví, bude-li třeba i se zbraní v ruce. Tomu se říká třídní boj! To učinili pracující i rolníci společně s anarchisty v Mexiku na počátku minulého století, poté v Rusku i na Ukrajině ve 20. letech, ale také v Koreji a Španělsku ve 30. letech 20. století s cílem realizovat (anarcho) komunistickou společnost. Dnes můžeme podobné případy sledovat v Mexiku mezi Zapatisty či v Rojavě, i když zde nejde o realizaci komunismu, mají však svůj jasný třídní charakter.

Proto anarchistické hnutí vždy volalo a bude volat po tom, aby v případě války pracující na obou stranách odmítli jít válčit, jak jim vládcí poručí, postavili se jim na odpor a válku zastavili generální stávkou a vzpourou v armádě s cílem nejen zastavit bratrovražednou válku, ale i odstranit vládu a realizovat svobodnou společnost bez nadvlády člověka nad člověkem, bez vykořisťování práce většiny menšinou. Neumožní-li to současné poměry a uvědomění, přesto odmítnout válčit, dezertovat a nenechat ze sebe udělat vraha pro zájmy státu a vlasti. Proto je tak důležité věnovat veškerou svoji energii budování masového anarchistického hnutí a propagaci antimilitarismu mezi široké masy lidu.

VÁLKU PALÁCŮM, MÍR CHÝŠÍM! ANI HALÉŘE, ANI MUŽE NA MILITARISMUS!

NAŠE PROHLÁŠENÍ PROTI VÁLCE

Československé anarchistické sdružení (ČAS) v souvislosti s útokem ruských vojsk na Ukrajinu vyjadřuje svou solidaritu s civilním obyvatelstvem Ukrajiny, ukrajinskými odbory a se všemi pracujícími z Ukrajiny žijícími a pracujícími v Čechách. Jsme také solidární s pracujícími Ruské federace protestujícími proti válce a militarismu. Podporujeme příklady rozhodnutí ruských dezertérů složit zbraně a nepodílet se na válečném vraždění. A stejně tak i jejich proletářských bratří na ukrajinské straně. Podporujeme všechny, kteří se rozhodli emigrovat, aby nebyli mobilizováni jako potrava pro děla.

Ozbrojené konflikty slouží pouze finanční elitě, která bohatne na obchodu se zbraněmi a s přírodními zdroji, spekulantům s cenami potravin a energií, a vládcům, kteří budují svůj politický kapitál na hrozbě války nebo jejím vedení. Imperialismus – bez ohledu na to, kdo za ním stojí – je vždy v rozporu se zájmy pracujících lidí bez ohledu na jejich národnost. Odmítáme nacionalismus, který má prostřednictvím války rozdělovat pracující a štvát je se zbraní proti sobě. Naším skutečným nepřítelem jsou pouze ti, kteří bohatnou z naší námezdní práce a ti, kteří nám vládnou a rozhodují za nás. Našimi nepřáteli jsou ti, co nás posilují na jatka válek, které vedou mezi sebou!

VÁLKA! K ČEMU JE DOBRÁ? ROZHODNĚ POLITIKŮM A BOHATÝM!

Válka je dobrá pro Fialu, Johnsona, Bidena, Putina, Macrona a ostatní lokální státní ochránce kapitálu, kteří chtějí, abychom jako pracující zaplatili za chaos posledních 20 let. Když už nic jiného, tak naši politici řídí naše místní ekonomiky pro bohaté vlastníky firem, korporací, bank a finanční spekulanty. Nárokují si naše hlasy, ale zodpovídají se bohatým. Zatajování těchto důsledků před námi jim hrozilo krizí. A pak přijde válka, jako vždycky! V poslední době se kruh úsporných opatření nedaří přijatelně „zaobalit“. Bohatí nechtějí platit, co dluží, ale tato poslední válečná krize poskytuje politickou záminku, aby chudí platili, což dříve vypadalo nepřijatelně.

O peníze a bohatství není nouze - víme to, vyděláváme je a sledujeme, jak nám je berou. Tohle je maškaráda hledání pokladu. Tvrdí, že jde o hon na oligarchy záhadně ukryté za ruskými pasy, ale oligarchové se skrývají za všemi státními pasy! Britští, američtí, čeští i ukrajinští miliardáři jsou také oligarchové!

Globální boj o moc a bohatství pro miliony pracujících znamená jen smrt, zkázu a ještě větší chudobu. Jsou to pracující lidé, kteří bojují na frontě ve válkách, které nezavinili. Jsou to jejich domovy, na které jsou shazovány bomby a rakety. Minulý týden například ukrajinské veřejné mínění šokovaly informace o tom, že politici, političky a oligarchové opouštějí Ukrajinu na palubách soukromých tryskáčů a pronajatých letadel. To ukazuje, že pracující na jedné straně a šéfové a politici na druhé, nikdy nebyli a nebudou na stejné lodi. Ukrajinské odbory a sociální organizace dokonce oznámily požadavek na znárodnění jejich majetku a jeho přidělení na podporu civilního obyvatelstva.

Vyjadřujeme naši plnou solidaritu s našimi kolegy na pracovištích ukrajinské i ruské národnosti, všemi oběťmi válek a perzekuce za protiválečný postoj. Prohlašujeme svou účast na protiválečných protestech a pomoci jak pracujícím lidem utíkajícím s jejich rodinami před válkou na Ukrajině, tak pronásledovaným a vězněným pracujícím a mládeží v Rusku za jejich statečný odpor proti válce jejich mocipánů, se kterou nesouhlasí a dávají to hlasitě najevo.

Pracující nesmí být potravou pro děla ani žaláře! Ne válce! Ano mezinárodní solidaritě pracujících!

Československé anarchistické sdružení

Vědí přesně, kde žijí, pravděpodobně se nedávno potkali. Těžko se divit, že se tak neradi vzájemně chytají a udávají. Příliš dobře znají špinavá tajemství toho druhého. Nemusíte být zrovna Sherlock Holmes, abyste pochopili, v čem spočívá podvod. Stačí se vrátit o dva týdny zpátky před invazí na Ukrajinu, abyste viděli, jak jsme se sem dostali...

Kdo způsobil bankovní kolaps? Oni a jejich neúprosná chamtivost! Kdo rozřezal planetu na kousky? Oni a jejich finanční ambice! Kdo zničil klima? Kdo přinesl do našich domovů pandemie z neznáma hlubokých lesů a divočiny? Kdo si myslel, že nás může sledovat, jak umíráme po milionech, a přesvědčovat nás, že účet zaplatíme my? Samozřejmě, že ano!

Před touto válkou se nás snažili donutit, abychom platili, a to prostřednictvím inflace, snižováním mezd, zvyšováním daní a úrokových sazeb, prodlužováním věku odchodu do důchodu atd. A pak přišla válka. (Pokračování na str. 15)

Všichni jsme na stejné lodi - až na to, že oni jsou na ní první a mají záchranné čluny - a my teď máme pochopit, proč se nám účet vrátil. Válka nemusí být nutně plánovaná, ale není ani náhodná či neúmyslná. Je strukturální a nevyhnutelná, protože mezi sebou bojují, aby si nakradli více, přesunuli vinu a zametli stopy. Válka na Ukrajině je jejich válkou proti nám všem, a pokud vyhrají oni, kdokoli z nich, my prohráme!

Změňte jejich válku proti nám na třídní válku proti nim všem! Náš odpor není luxus, je to boj o přežití - naše osvobození!

Přeložený a českým překladatelem upravený text britské Anarchokomunistické skupiny (ACG)

OD GAZY PO TEL AVIV A NA CELÉM SVĚTĚ

ŽÁDNOU VÁLKU KROMĚ TŘÍDNÍ VÁLKY

OD GAZY PO TEL AVIV A NA CELÉM SVĚTĚ: ŽÁDNOU VÁLKU, KROMĚ TŘÍDNÍ VÁLKY!

Sedmý říjen 2023 - další den krvavého, desítky let trvajícího konfliktu mezi znepřátelenými kapitalistickými frakcemi na území „Izraele/Palestiny“. Naši buržoazní páni opět tlačí naše proletářské bratry a sestry do vzájemného vraždění a očekávají, že se semkneme - podle toho, kde žijeme - na podporu jedné nebo druhé strany.

Hamás a Islámský džihád odpalují rakety na města v „Izraeli“ a také posílají své milice, aby šly ulicemi po ulicích a popravovaly nebo unášely „civilisty“ a „vojáky“... stejně jako se to stalo ve Srebrenici, v Sabře a Šatíle, v Buči...

Izraelské ozbrojené síly nevybíravě bombardují a ostřelují celé ghetto Gazy, srovnávají se zemí celé čtvrti a přerušují dodávky vody, elektřiny, potravin, léků... stejně jako se to stalo ve Fallúdži, v Homsu, v Mariupolu... nebo jako to provedly už tolikrát předtím. Zdůvodnění podpory války na území „Palestiny/Izraele“ jsme slyšeli mnohokrát - snad více než kterýkoli jiný konflikt od dob 2. světové války se právě tento líčí jako „svatá válka“ mezi „dobrem a zlem“.

JEDINÁ VÁLKA, KTERÁ UKONČÍ VŠECHNY VÁLKY!

Ruský útok na Ukrajinu Západu připomíná, že k válce může dojít. S hrůzou sledujeme, jak lidé „vypadající jako my“ ve městech „jako naše“ odcházejí do krytů nebo se brodí sutinami. Generacím, které věřily, že válka je všechno, jen ne zrušená, se to zdálo nepředstavitelné.

Pro většinu obyvatel planety to však není realita. Náš relativní mír po téměř 80 let byl vykoupen na úkor rozsáhlých oblastí světa, kde se konflikty velmocí odehrávaly prostřednictvím krvavých zástupců. Nejnověji jsme to viděli v Etiopii a Tigru, v Súdánu a střední Africe, Somálsku, Sahelu a na Blízkém východě, v Myanmaru a na Srí Lance, a to až do roku 1945.

Téměř ve všech zemích a na všech obydlených kontinentech bídě zahynuly miliony lidí, aby byl zachován západní výmysl o mezinárodním míru nového světového řádu. Pro nás, revolucionáře a internacionalisty, je tato válka tragickým potvrzením toho, že kapitalistický systém vykořisťování a zisku a nekonečné krvavé konflikty jsou neoddelitelné. Nejenže jsou neoddelitelné, ale jsou příčinným a určujícím kolečkem v soukolí planetární destrukce, kterou navíc drtí pandemie a klimatické změny.

Neexistuje vykořisťování bez obětí, nekrvává válka, ctnostný stát ani rovnostářský kapitalismus. Jsou spíše apokryfním jezdcem zastavitelné apokalypsy.

Tato štvavá válečná buržoazní argumentace přichází z médií, od politiků, od „pravice“, „levice“ i „ultralevice“ a také od některých takzvaných „komunistů“ a „anarchistů“.

Buržoazní ideologický konstrukt „izraelské/židovské výjimečnosti“ nám předhazuje jak v pozitivním, tak v negativním smyslu a naši třídní nepřátelé jej využívají k tomu, aby zabránili, ztížili a potlačili rozvoj třídní solidarity mezi „židovskými/izraelskými“ a „arabskými/palestinskými“ proletáři.

Na jedné straně i někteří z těch, kteří se prohlašují za revolucionáře a vystupují proti všem státům a národním identitám, dovolují „Židům/Izraelcům“ bránit svůj „stát a identitu“, protože během holocaustu zažili „výjimečné utrpení“. Na druhou stranu různé skupiny, které o sobě rovněž tvrdí, že jsou revolucionáři a „bojují za zájmy dělnické třídy“, nikdy do svých výzev ke sbratření nezahrnují „židovské/izraelské“ proletáře a místo

Na tomto pozadí, stejně tak do značné míry skrytém před zraky západní myslí, probíhal boj milionů lidí v nepřetržitém odporu proti válce, vykořisťování a vyhlazování. Boj, který vzkvétá na všech obydlených kontinentech a k němuž se počítáme i my jako anarchisté a anarchistky. Sami se cítíme nepřekonatelni, ale společně získáváme na síle, sebedůvěře a dovednostech. Žádná akce není příliš malá na to, abyste s ní začali, i když její význam je zásadní. Od potravinových bank po sociální centra, od stávkových výborů po pikety. Od pochodů k demonstracím, od blokad k okupacím. Organizování se ve volném sdružení za účelem sdílení, rozvoje a výzev. Nově budovat, když rosteme a porušujeme jejich pravidla a omezení. Od odmítnutí k přetváření a od odporu k revoluci.

Válka na Ukrajině není jediná, ale jedna z mnoha, a tyto války jsou zásadní pro povahu kapitalismu, moci a státu. Přicházejí další války a s nimi i další odpor. Ti, kdo je nařizují, nebojují, ti, kdo jsou nuceni bojovat, pocházejí ze stejných tříd a komunit jako my. Budováním odporu v našich komunitách můžeme vybudovat sílu odmítnout jejich válku a nahradit ji naší vlastní, třídní válkou. Jedinou válkou, která ukončí všechny války - sociální revolucí.

Přeložený a českým překladatelem upravený text manchesterského člena Anarchistické federace zveřejněný na stránkách britské Anarchokomunistické skupiny (ACG)

toho je házejí do jednoho pytle s „jejich vlastní“ buržoazií a vyzývají ke zničení Izraele jako „výjimečně utlačovatelského státu“. Zároveň místo toho, aby podporovaly proletáře v Gaze a na Západním břehu Jordánu, aby povstali proti svým „vlastním“ vykořisťovatelům, vyzývají k podpoře „palestinského“ národního státu.

Jako komunisté zcela odmítáme všechny falešné komunity, které se snaží vytvořit jednotu mezi vykořisťovanými a jejich vykořisťovateli. Proletariát na území „Izraele/Palestiny“ nemá žádné společné zájmy se „svou vlastní“ buržoazií, stejně jako světový proletariát nemá žádné společné zájmy se světovou buržoazií!

„Antiimperialismus“ a „národní osvobození“ nejsou ničím jiným než obhajobou imperialistických zájmů té frakce buržoazie, která v současnosti není dominantní. Na tomto faktu se nic nemění ani pokud je tato strana mnohem slabší nebo pokud jsou někteří její vůdci ochotni se pro svou věc obětovat!

AFGHÁNSKÝ DEBAKL NATO

Jako komunisté vyzýváme ke zničení všech států rovným dílem, neboť nejsou ničím jiným než místním vyjádřením globálního kapitalistického státu, struktury organizovaného násilí buržoazní třídy proti třídě proletářů!

Proletáři v „izraelských“ jednotkách – ve vašem zájmu není bránit žádnou „židovskou vlast“, je to země „vaší“ buržoazie, ne vaše! Odmítněte střelbu a odmítněte prosazovat blokádu, kvůli níž hladoví miliony vašich třídních bratrů a sester. Jak jste to již mnohokrát učinili v minulosti, odmítněte plnit rozkazy, vzepřete se vojenské službě! Proletáři v „palestinských“ jednotkách – nemáte žádnou zemi, kterou byste měli získat! Odmítněte zabíjet nebo být zabíjeni pro zájmy „svých“ vykořisťovatelů! Proletáři na „domácí“ frontě – kolikrát jste už trpěli bombardováním, ostřelováním, střelbou? Kolikrát jste byli násilně potlačeni vašim „vlastním“ státem, když jste se odvážili stávkovat nebo protestovat? Jak dlouho už žijete v bídě? Povstaňte a odmítněte podporovat „svůj“ stát a jeho války, nemůžete ztratit nic než své okovy!

V „Palestině/Izraeli“, stejně jako na „Ukrajně“, v „Ázerbájdžánu/Arménii“, v „Súdánu“ a jinde si z nás náš třídní nepřítel dělá buď potravu pro děla nebo výrobce děl. Všechny tyto „lokální“ buržoazní konflikty stále více napomáhají vzniku několika zneprátených superbloků, které jsou čím dál tím blíž otevřené, možná i jaderné, vojenské konfrontaci. Konfrontaci, která má potenciál ukončit veškerý život na této planetě.

Naši jedinou naději je obrátit zbraně proti „svým“ generálům, proti „svým“ šéfům, odmítnout poslouchat rozkazy, odmítnout vyrábět válečný materiál – postavit se jak proti krveprolití kapitalistické války, tak proti bídě kapitalistického interbella (nebo, jak tomu říkají naši třídní nepřátelé, „míru“)!

Vezměme si příklad z našich soudruhů, kteří se vzbouřili v „Rusku“ a „Německu“ proti jatcům I. světové války, nebo z těch, kteří se sbratřovali napříč linií fronty ve válce mezi „Irákem“ a „Íránem“, anebo z těch, kteří v „amerických“ uniformách během války ve „Vietnamu“ zabíjeli „své vlastní“ důstojníky tříštivými granáty!

Proletáři v uniformě i bez ní, organizujme se společně proti kapitalistickému systému vykořisťování lidské práce, který je příčinou veškeré bídy, státního útlatku a všech válek!

Proměňme tuto válku v třídní válku za globální komunistickou revoluci!

Třídní válka – 8. říjen 2023

V roce 2002 se v Praze konal opulentní summit Severoatlantické aliance (NATO). Vláda i média se mohly přetřhnout ve chvalozpěvech na tuto událost. Jedinými, kdo tehdy vyšli se svou kritikou do ulic, byli anarchisté a anarchistky. Pohlavý NATO hledal v dostatečné vzdálenosti tisícovky fyziků, aby se k nim náhodou nedonesl hlas ulice. Coby ocenění dobře sloužících doormanů si od anarchistů vysloužili darem papírový tank se zauzlovanou hlavní.

V té době bylo těm, kdo chtěli vidět skutečnost, jasné, že NATO je velmi pochybná aliance, že kecý o hájení lidských práv ve světě narážejí na fakt jejich porušování v rámci členských zemí, že právě rozjetá „válka proti terorismu“ sleduje poněkud jiné cíle a spíše k nárůstu terorismu přispívá a že Spojené státy si plánují stejně dělat ve světě, co chtějí – aliance nealiance.

Dvacet let poté, co začaly Spojené státy s podporou mnoha členských států NATO s okupací Afghánistánu, zahraniční vojáci odcházejí a Tálibán opět uchvacuje celou zemi. Už na začátku bylo jasné, že invaze obyčejným Afgháncům a Afghánkám svobodu a rovnost nepřinese. Dnes Spojené státy zdrhají před mudžahedíny, které v dřívějších dobách pomáhaly vyzbrojit a financovat. Pokud mělo být jedním z cílů dosáhnout toho, aby Afghánistán přestal být základnou islamistických teroristů, podařilo se od té doby takové základny rozšířit na mnohá další místa. Mohli jsme to vidět na příkladu tzv. Islámského státu (IS).

Zastavit a zvrátit tažení IS se podařilo zejména díky milicím kurdské samosprávy na severu Sýrie, v Rojavě. Tyto milice se tak staly pro USA spojencem v boji proti IS. Když ale tato jejich úloha pominula, byly rojavské milice a vůbec veškeré tamní obyvatelstvo ponechány napospas turecké agresí. Přičemž Turecko, členský stát NATO, využilo k okupaci severního pásma Sýrie bojovníky Islámského státu, kterým již předtím dlouhodobě poskytovalo podporu. V roce 1990 jsme mohli sledovat, jak Spojené státy slíbily podporu protisádámovské opozici v Iráku, aby jí pak nechaly napospas pomstychtivosti diktátora, jenž byl jejich dřívějším spojencem. Nyní můžeme sledovat v přímém přenosu, jak Spojené státy, a to bez ohledu na postoj ostatních členů NATO, vyklízejí pole a nechávají ty, jejichž důvěru si získali příslibem odstranění tmářské politiky Tálibánu, na holičkách a ve smrtelném nebezpečí.

Spojené státy místo jakékoli sebereflexe alibisticky svalují vinu na samotné Afghánce. Postoj poněkud slaboduššího prezidenta Bidena zřetelně ukazuje, že tato mocnost

při svých vojenských avantýrách vůbec nezohledňuje místní specifika a o dané oblasti vlastně moc neví. Není divu, že při svém údajném „vývozu demokracie“ je tak tragicky neúspěšná. Vždyť samotný Afghánistán, jak existuje dnes, je naprosto uměle vybudovaný stát. Jedním z důsledků amerického odhození odpovědnosti za své počínání bude další uprchlická vlna, která si vyžádá další nepředstavitelné utrpení obyčejných lidí.

Posledních dvacet let ovládaly Spojené státy většinu afghánské ekonomiky. Tato „ekonomika“ spočívala hlavně v praní a přerozdělování dobročinných peněz od různých vlád do soukromých rukou. Afghánistán mezitím v obrovském měřítku pěstuje opiový mák, takže tvoří 90 procent světového trhu s heroinem.

Místní afghánští podnikatelé na tom vydělali miliony. Loutková vláda zavedená USA byla hluboce zkorumpovaná, mnohdy celé měsíce neplatila vlastním vojákům – odtud jejich neochota bojovat proti Tálibánu. Mezitím žije většina populace v chudobě a Afghánistán je považován za jednu z nejchudších zemí na světě. Přes velkohubé přísliby došlo jen k velmi malému (i když aspoň k nějakému) pokroku, např. že dívkám již není zakázán vstup do školy a že ženy mohou vykonávat některá zaměstnání.

V Afghánistánu tak zbytečně zemřelo téměř 2500 amerických vojáků, 4000 amerických dodavatelů, 453 britských vojáků, 14 českých... Zahynulo až 100 000 Afghánců, přičemž mnoho dalších bylo zmrzačeno a zraněno. Spojené státy vynaložily na svou okupaci jeden bilion dolarů.

Český stát v otázce opuštění Afghánistánu opět jen dokázal, že rád dostává, ale pokud jde o pomoc druhým, nebo přijetí odpovědnosti k lidem, neslyší. Navíc nikdo není schopen přijít s reflexí NATO. Nejenže nepředstavuje záruku míru a stability, ale naopak aktivně přispívá k destabilizaci celých regionů. Členskou zemí je protofašistické Turecko, jež nemá problém s podporou islamistických teroristů a válkou proti etnickým menšinám (nejen) na svém území.

NATO se potýká se svévolí svého nejsilnějšího člena a mnohokrát prokázalo svou nevěrohodnost, stejně jako ignorantství, dvojí metr a rozpor mezi skutečnými a deklarovanými záminkami svých záměrů.

Dvě nedávné události postavily anarchistické hnutí ve Spojených státech před zásadní výzvy: finanční krize, která začala v roce 2008, a hnutí Occupy Wall Street (OWS), které vzešlo z této krize v roce 2011. Pokud současný politický a ekonomický výhled v této zemi je pouhý náznak, měli bychom očekávat častější výskyt takových okamžiků. „Momenty pohybu“, jako jsou tyto, jsou kritickými příležitostmi pro revolucionáře jakéhokoli druhu, nalevo nebo napravo. Přijetí status quo se zdá nemožné.

Zejména OWS představovalo neuvěřitelnou příležitost pro anarchismus. Z velké části to poháněli anarchisté, na mnoha místech bylo podporováno anarchisty a určitě to přimělo mnoho lidí o anarchismu mluvit. V nedávné práci Marka Braye *Translating Anarchy: The Anarchism of Occupy Wall Street* se autor zabýval vlivem anarchismu mezi organizátory v OWS a zjistil: Rozhovory ukázaly, že 39 % organizátorů OWS se identifikovalo jako anarchisté... Všiml jsem si, že 30 % organizátorů, kteří se neidentifikovali jako anarchisté (34 % všech organizátorů se neidentifikovalo s žádnou zastřešující nálepkou), uvedlo anarchismus jako vlivný prvek v jejich celkovém myšlení.

Tyto momenty se nepředstavují každý den. Je pro nás zásadní kriticky prozkoumat, co naše hnutí získalo, co ztratilo a co potřebuje, aby bylo silnější, až příště nastane „moment pohybu“. Takže, vzhledem k ranému vlivu anarchismu na organizátory OWS, čeho se dosáhlo? Někde se zdá, že se rozrostly skupiny přímých akcí proti exekucím, jinde byl zaznamenán nárůst počtu členů Industrial Workers of the World (IWW) a obecně určitě existuje pocit, že anarchistické myšlenky jsou stále více součástí dialogu v mnoha hnutích za sociální spravedlnost. Žádný z nich však není vysloveně anarchistickým výdobytkem.

Zatímco hnutí přímé akce proti zabavení majetku a IWW mají zjevně určitý vnitřní anarchistický vliv, ani jeden z nich není vysloveně anarchistický a oba se často aktivně vyhýbají výraznému spojení s anarchisty.

BUDOVÁNÍ REVOLUČNÍHO ANARCHISMU

Colin O'Malley

Bray dochází k závěru, že Occupy Wall Street byla pro anarchisty promarněnou příležitostí anarchistů: „Když udělám krok zpět, abych zhodnotil hmatatelný politický výsledek anarchistického hnutí po měsících strávených před světlem reflektorů s tisíci dychtivými novými lidmi, kteří bouchali dveřmi, aby se zapojili, mám pocit, že jsme do jisté míry také „proklouzli těmito událostmi jako ektoplazma skrz mlhu“. Neměli jsme ani žádné konkurenční levicové formace. Pole politického vlivu nám zůstalo otevřené a nezískali jsme z něj tolik, kolik bychom měli“.

Bray zmiňuje nedostatek organizace jako klíčový prvek této promarněné příležitosti: „Mnoho nových organizátorů bylo inspirováno anarchistickým étosem a pro anarchistické organizátory by bylo užitečné, kdyby mohli říci: „Ach, zajímá vás anarchismus? Přijďte na naši čtvrtěční diskuzi o „anarchistických perspektivách organizování“; nebo „Možná byste měli zájem připojit se k naší anarchistické organizaci/kolektivu.“ Jednoduchý závěr, že by anarchisté měli budovat nebo dokonce mít organizaci, není samozřejmě nová nebo komplexní myšlenka. Ale když se podíváme na anarchisty v Jižní Americe, vidíme jasněji koncept organizování jako anarchisté a roli výslovně anarchistické organizace. Vzhledem k úspěchu, kterého anarchisté v Jižní Americe dosáhli, určitě stojí za to zvážit jejich metody a aplikovat ty, které v našem kontextu dávají smysl.

Rozhodl jsem se koordinovat přednáškové turné „Budování revolučního anarchismu“, které nám pomůže plně využít tyto momenty hnutí k budování popularity a vlivu anarchismu v USA. Původně se očekávalo, že budou pouze tři nebo čtyři zastávky, závěrečné turné zahrnovalo sedmáct zastávek po celých Spojených státech po většinu léta 2013. Zjistil jsem, že mnoho dalších sdílí frustraci z nedostatku pokroku, kterého organizovaný anarchismus během těchto „momentů pohybu“ dosáhl, a že mnoho dalších hledá nové myšlenky o efektivním organizování a zároveň zachování svých ideálů anarchismu. Načasování bylo perfektní. Našel jsem lidi po celé zemi, kteří byli zpočátku velmi nadšení z Occupy Wall Street, ale od té doby zjistili, že mají potíže s představou jednotných dalších kroků.

Za svou krátkou dobu jako oddaný organizátor transformačních a revolučních změn ve Spojených státech jsem viděl přicházet a odcházet několik „momentů pohybu“. V každém případě se zdá, že jsme se nedokázali dostatečně rozvíjet a naučit se připravit na budoucí příležitosti. Spolu s rostoucím počtem jednotlivců a organizací v zemi mi bylo jasné, že jednou z našich hlavních slabín je neexistence vysloveně anarchistické organizace. Bylo to v roce 2007, kdy jsem se přesvědčil o skutečné hodnotě vytváření výslovně ideologických anarchistických organizací. Během pobytu v Argentině jsem se seznámil s některými členy Rudé Libertarie (Red Libertaria) z Buenos Aires, formální anarchistické komunistické organizace zabývající se širokou škálou vzdělávacích a organizačních aktivit. Téměř okamžitě mě uchvátila ohleduplnost, inteligence, upřímnost a efektivita tamního anarchistického hnutí. Je to inspirace, na kterou jsem se zaměřil od svého návratu do Spojených států.

„The Building a Revolutionary Anarchism Speaking Tour“ mi pomohla nejen sdílet tuto inspiraci, ale i ponořit se do některých podrobných rozdílů v metodě organizace, které jsem viděl v Argentině. Ale nebyly to jen drobné organizační úpravy, o které jsem se cítil, že se musím podělit. Anarchisté v Jižní Americe vyvinuli teorii role revoluční anarchistické organizace, espezifismo. Bylo to právě toto pochopení nás samých a naší role v budování pohybu, které jsem cítil silnou naléhavost sdílet. A v červnu 2013, kdy plánovaná data turné rychle vyskočila z pěti na sedmáct, jsem věděl, že je nutné pracovat společně.

Abych vysvětlil svůj pohled na ideologickou organizaci před pobytem v Argentině, musím se vrátit trochu zpátky do minulosti. Je nutné porovnat své dřívější zkušenosti s těmi, které jsem získal v Argentině, abych lépe vyjádřil své současné perspektivy. Za anarchistu bych se označil někdy od roku 2000. Myšlenky anarchismu jsem si uvědomil díky demonstracím proti Světové obchodní organizaci v Seattlu. V té době jsem cítil revoluci hned za rohem. Vidět odpor vyskakující po celé zemi bylo inspirující a zdálo se, že je spojeno s jinými mezinárodními hnutími. Účastnil jsem se několika černých bloků a dokonce jednoho pokusu o vytvoření místní anarchistické skupiny v Buffalu, nazvané BuffaloA (rozumíte?). Ale vždycky jsem měl s ideologickými skupinami trochu problém.

V podstatě se Buffalo pokusila shromáždit všechny v Buffalu, kteří se považovali za anarchisty. Nikdy jsme neměli žádné dohodnuté zásady. Nemohli jsme se shodnout, zda bychom měli organizovat militantní dělnické hnutí směřující k převzetí průmyslu, nebo vypálit všechny továrny. Někteří tvrdili, že bychom ani neměli dělat formální rozhodnutí. Někteří tvrdili, že bychom se ani neměli setkávat – přestože jsme na schůzce byli. Je zřejmé, že netrvalo dlouho a toto úsilí se zhroutilo. Protože jsem pocházel z průmyslového města, vyrůstal jsem na sociálním zabezpečení a mimo něj a moje rodina byla běžně vystěhovávána z příšerného bydlení, vždy jsem cítil, že anarchistické hnutí není ve skutečnosti spojeno s lidmi, kteří potřebovali být v popředí, protože ty nejvíce ovlivnil kapitalismus, stát, patriarchát a nadvláda.

Místo toho se zdálo, že jsme téměř záměrně vytvořili izolovanou subkulturu, která byla odolná vůči skutečnému zapojení do problémů lidí kolem nás. Mluvili jsme o hnutích a generálních stávkách a masových akcích, ale nikdy jsme se nerozhodli, že bychom se chtěli skutečně spojit s lidmi, o kterých jsme mluvili. Tato odpojenost vedla k přísné puristické mentalitě ohledně toho, které skupiny jsou „dost anarchistické“ pro spolupráci. V konečném důsledku se mi zdálo jasné, že tento druh čistoty je vlastně jen způsob, jak racionalizovat naši nečinnost a izolaci. Postupem času jsme měli pár dobrých akcí a punkových vystoupení, Food Not Bombs a infoshop. Ale nakonec žádný z těchto projektů nezrodil silnější organizátory. Žádný z nich nevedl k pocitu, že se chystají větší společenské změny. Žádný z nich dokonce nevedl ani k zapojení nových organizátorů z komunit PoC (People of Color) nebo mezi pracujícími. V anarchistickém hnutí USA to není úplně nový problém. Ve 30. letech 20. století Lucy Parsons poznamenala toto: „Anarchismus nevyprodukoval v současné generaci žádnou organizovanou schopnost, jen několik volných bojujících skupin roztroušených po této rozlehlé zemi, které se příležitostně scházejí na konferencích, mluví spolu a pak jdou domů... Říkáte tomu hnutí?... Šla jsem pracovat pro International Labour Defense, protože jsem chtěla udělat něco málo, abych pomohla bránit oběti kapitalismu, které se dostaly do problémů, a ne jen mluvit, mluvit, mluvit“.

Z mé zkušenosti se ukázalo totéž. Nakonec se zdálo, že čistota, izolace a vyložené špatné organizační schopnosti jsou neproduktivní. Začal jsem trávit více času organizovaním se se širšími skupinami „sociální spravedlnosti“ a „za práva pracovníků“. I když jsem měl často docela vážné neshody s analýzou těchto skupin, alespoň jsem viděl určitý stupeň skutečného organizování a cítil jsem se méně izolovaný ve své vlastní komunitě. Takže v době, kdy jsem jel do Argentiny, bych se nazval anarchistou, ale neobhajoval bych anarchistické organizace.

Nešel jsem do Argentiny, abych se dozvěděl o anarchismu nebo anarchistické organizaci. Chtěl jsem se dozvědět o dělnických hnutích,

kteřá převzala svá pracoviště. Zaujalo mě, proč je tamní dělnické hnutí mnohem militantnější než naše. Krátká odpověď, kterou jsem objevil, je, že se nebojí ideologie. O anarchistických, socialistických a komunistických myšlenkách se diskutovalo mnohem otevřeněji než ve Spojených státech. Každé z těchto ideologických skupení mělo několik organizací, prostorů a publikací a všechny měly členy velkých odborů, komunitních organizací a studentských skupin. Netrvalo dlouho a setkal jsem se s Red Libertaria de Buenos Aires, celoměstskou organizací anarchistických komunistů, která se popisovala jako „especificistas“ – slovo, které jsem nikdy neslyšel a kterému bych skutečně porozuměl až po měsících. V menší míře jsem se setkal i s členy Federación Libertaria de Argentina.

Téměř okamžitě jsem viděl skutečné rozdíly mezi Red Libertaria a mými předchozími zkušenostmi. Na její první akci, které jsem se zúčastnil, jsem potkal dělníky organizující se na svých pracovištích, studenty organizující se ve svých studentských svazech, lidi žijící ve villas miserias (shantytowns) zapojené do místních komunitních organizací. Tato hloubka přítomnosti v utlačovaných komunitách byla téměř přesným opakem izolovaných subkulturních skupin, na které jsem byl zvyklý v USA. Ještě důležitější než rozmanitost byla konverzace uvnitř, která byla výrazně silnější. O anarchismu se mluvilo jako o cestovní mapě pro lidi skutečně zapojené do každodenních bojů. Okamžitě jsem cítil, že bych měl věnovat pozornost tomu, jak se organizují. I když v USA jistě existují anarchisté, kteří se organizují podobným způsobem jako v Argentině, nezdá se, že by zde tyto metody byly standardem. Argentinské organizování bylo z velké části odlišné od toho, co jsem zažil v USA.

Za prvé, Rudá Libertaria zavedla jasné jednotlivé prvky. Byla vysloveně anarchistickou komunistickou organizací. Nebudovala organizaci pouze pro ty, kdo se označovali za anarchisty. Spíše vypracovala konkrétní dohody jako podmínku pro připojení. Tento přístup je v amerických anarchistických kruzích často považován za autoritářský. Ale díky jasnému souboru sjednocujících bodů bylo organizování kolem těchto bodů mnohem jednodušší, i když výsledkem jsou menší zakládající skupiny.

Za druhé, Red Libertaria nepoužívala konsensus. Tohle byl pro mě absolutní šok. Bylo ve mně zakořeněno, že konsensus je jedinou přijatelnou formou rozhodování mezi anarchisty. V globálním měřítku jsou naše postoje v USA trochu anomálie. Ve většině zbytku světa anarchisté netrvají na konsensu. Jak poukazuje Andrew Cornell v *Oppose and Propose!: Lessons from Movement for a New Society*, konsensus přinesli do amerického anarchismu kvakeri. Vytváření mnohem větších organizací spíše než malých neudržitelných afinitních skupin by mohlo být krokem umožňujícím jednodušší a rychlejší formy rozhodování.

Za třetí, Red Libertaria měla poplatky. Členové platili příspěvky, aby zajistili dobře financovanou organizaci a zaručili, že se na nákladech budou podílet všichni rovným dílem. To je důležité z několika důvodů. Když organizace roste co do počtu členů, navyšují se také zdroje, které pomáhají financovat prostory, publikace, mediální křídlo, propagaci akcí atd. Členstvo se tak rovným dílem podílí na nákladech organizace. V mnoha studiích bylo prokázáno, že chudší lidé často dají ze své kapsy více než majetnější členové. Systém odstupňovaných příspěvků však zajišťuje, že ti, kdo mají větší zdroje, pomáhají organizaci financovat ve větší míře.

Celkově tyto rozdíly v organizačních technikách vykreslují docela zřejmý obrázek. Anarchisté v Buenos Aires budovali formální organizaci a nebáli se v tom být přímočaří. Nebylo potřeba neustále se přiklánět k téměř hegemonickým antiorganizačním názorům. Tvrdím, že anarchistické hnutí v USA nemá co ztratit tím, že alespoň někteří z nás dělají totéž. Existuje spousta antiorganizačních nebo organizačně neformálních uskupení. Přestaňme předpokládat, že na budování záměrné a formální organizace je něco antianarchistického. Zjednodušená a puristická vnitřní politická práce by nám neměla bránit v experimentování se způsoby, jak směřovat k revoluci.

I když i hrstka malých procesních rozdílů zvyšuje sílu jihoamerických anarchistických organizací, kritické rozdíly tím nekončí. Naše rozdíly jsou mnohem hlubší. Red Libertaria měla komplexnější pochopení role ideologické anarchistické organizace – pokud jde o fungování při budování anarchistických myšlenek a o souvislost s širšími hnutími lidí a komunit dělnické třídy. Tyto myšlenky se nazývají especificismo a staly se důležitou součástí organizovaného anarchistického prostředí v Jižní Americe. V USA se mnozí z nás seznámili s pojmem especificismo prostřednictvím článku „Especificismo: The Anarchist Praxis of Building Popular Movements and Revolutionary Organization in South America“ od Adama Weavera v jedenáctém čísle *The Northeastern Anarchist*. I když tento článek nebyl mým úvodem do especificisma, zjistil jsem, že je užitečným shrnutím těchto myšlenek. Weaver ve svém článku rozděluje especificismo do tří stručných bodů: 1. Potřeba specificky anarchistické organizace postavené na jednotě myšlenek a praxe. 2. Využití specificky anarchistické organizace k teoretizování a rozvoji strategické politické a organizační práce. 3. Aktivní zapojení a budování autonomních a lidových sociálních hnutí, které je popisováno jako proces „sociální inzerce“. Toto základní rozdělení poskytuje plán rozvoje anarchistické organizace, která má dopad i mimo ni.

Specifická anarchistická organizace: V prohlášení „Naše koncepce anarchistické organizace“ *Federação Anarquista do Rio de Janeiro (FARJ)* uvádí: „Tento model organizace tvrdí, že funkci specifické anarchistické organizace je sdružovat a koordinovat síly pocházející

je sdružovat a koordinovat síly pocházející z militantní činnosti, budovat nástroj pro pevný a konzistentní boj, který hledá konečný cíl: sociální revoluci a libertariánský socialismus. Jsme přesvědčeni, že práce bez organizace (nebo s malou organizací), ve které si každý dělá, co chce, špatně formulovaná nebo dokonce izolovaná, je neefektivní. Model organizace, který zastáváme, se snaží znásobit výsledek a efektivitu militantních sil.“

Jednoduše řečeno, naše individuální úsilí najde přesvědčivější výsledek díky organizaci a kolektivnímu jednání. A právě prostřednictvím organizace umožňujeme, aby se naše úsilí udrželo mimo aktivitu a účast pevných jednotlivých bojovníků a organizátorů. Organizace jsou schopny přečkat latentnější okamžiky mezi masovými hnutími; něco, co je životně důležité, pokud se máme skutečně poučit z lekcí každého hnutí, kterého se účastníme.

V Buffalo Class Action a v Rochester Red & Black, dvou místních anarchistických organizacích inspirovaných especifismem, mám zkušenost, že explicitně anarchistická organizace nám umožňuje učinit myšlenky anarchismu přitažlivějšími a relevantnějšími pro každodenní boje probíhající v našich městech. V obou případech jsme během krátké doby zjistili, že máme vliv mimo nás, protože ostatní slyšeli naše nápady a uvítali naši záměrnou podporu konkrétním organizacím a jejich bojům. V případě Rochester Red & Black se zdá, že tento vliv přesáhl území Rochesteru. Přestože jsme byli skupinou méně než dvaceti osob, jak jsem cestoval po zemi a hovořil, našel jsem poměrně dost lidí, kteří už byli obeznámeni s Rochester Red & Black. Takového dosahu by nemohl dosáhnout ve stejné míře žádný jednotlivec v naší organizaci.

V anarchistických kruzích se zdá, že vedeme nekonečný rozhovor o taktice a o tom, zda je taktika účinná. V tomto případě nevidíme pro stromy les. Jedna konkrétní taktika není univerzálně účinná nebo neúčinná; její účinnost je založena na tom, jak je začleněna do širší strategie. V mnoha anarchistických kruzích se velmi málo mluví o strategii nad rámec jednoduchých taktických preferencí a tyto taktické volby jsou často založeny na osobní predispozici pro určitý stupeň povrchní bojovnosti, spíše než na efektivní integraci do širší strategie. V „Huerta Grande“ sdílí Federación Anarquista Uruguaya (FAU) – první tvůrce teorie especifismo – důležitost a spojení teorie s rozvojem strategického organizování: „Bez linie pro teoretickou práci bude organizace, ať je jakkoli velká, zmatena okolnostmi, které nemůže podmínit ani pochopit. Politická linie předpokládá program, což znamená cíle, kterých má být dosaženo na každém kroku. Program ukazuje, které síly jsou příznivé, které jsou nepřátelské a které jsou pouze dočasnými spojenci. Ale abychom věděli, že musíme hluboce znát realitu naší země. Proto získat tyto znalosti je nyní úkolem nejvyšší priority. A abychom to věděli, potřebujeme teorii.“

Mít jasný strategický program současně ochrání naše organizace před manipulací většími politickými silami a umožní nám nabídnout strategické vedení lidem v boji za konkrétní cíle. A pokud nedokážeme nabídnout skutečnou cestu k budování militantních organizací, které nás nakonec zavedou do revolučních podmínek, jak se můžeme skutečně nazývat revolucionáři? Bez jasného programu vyvinutého anarchisty se ocitneme uvěznění v práci s reformistickými organizacemi, zatímco budeme ignorovat své vlastní přesvědčení nebo budeme revoluční pouze podle jména – mluvíme co nejbojovněji, bez ohledu na to, jak nepraktické jsou naše strategie skutečně. Jakmile budeme mít takovou teorii a zpracovaný program, bude to, co s tím programem dělat, zcela novou výzvou. Uskutečníme tento program pouze s naší vlastní malou skupinou angažovaných, organizovaných anarchistů? Třetí bod Weaverova rozpisu especifismo pomáhá objasnit další krok.

V mnoha ohledech je srdcem specifismu pojem „sociální inzerce“ – jak se tomu říká v Jižní Americe. Abychom důkladně porozuměli sociálnímu začlenění, musíme nejprve porozumět rozdílům mezi sociálními hnutími a politickými organizacemi. Sociální začlenění je v zásadě to, jak organizace a hnutí interagují, stejně jako role revoluční anarchistické politické organizace v rámci tohoto vztahu.

Jak jsem řekl, anarchistická politická organizace je jednoduše organizací sebeidentifikovaných anarchistů s artikulovanou jednotou myšlenek a praxe, kteří pracují na rozvoji strategického programu revoluce vedoucího k anarchistickým sociálním a ekonomickým strukturám. Samozřejmě ze své podstaty bude tato organizace ve srovnání s běžnou populací poměrně malá a bude od svých členů očekávat vysokou míru závazku.

Dalšími nezbytnými protějšky v našem revolučním úsilí jsou sociální hnutí a jejich organizace. V „Sociální anarchismus a organizace“ vysvětluje FARJ ústřední roli sociálních hnutí v anarchistickém revolučním myšlení: „Pokud boj anarchismu směřuje ke konečným cílům sociální revoluce a libertariánského socialismu a pokud chápeme vykořisťované třídy jako protagonisty transformace k těmto cílům, neexistuje pro anarchismus jiná cesta, než hledat způsob, jak s nimi komunikovat.“ Sociální hnutí je masová organizace vykořisťovaných tříd, včetně odborů pracujících, organizace nájemníků v bytových komplexech, studentské odbory ve školách, lidová shromáždění ve čtvrtích a sebeorganizace nezaměstnaných. Sociální hnutí získávají svou sílu z masové účasti více než z ideologické čistoty. Do boje na pracovišti by se měli zapojit všichni pracovníci, nejen ti smýšlející jako anarchisté.

Odbory by se marginalizovaly, kdyby sloužily pouze těm pracovníkům, kteří se identifikují jako anarchisté nebo vyžadují, aby přístupující člen byl anarchista. To by oslabilo schopnost odborů bojovat proti šéfům a v konečném důsledku oslabilo boj proti kapitalismu.

Jednoduše řečeno, anarchistická a antivan-guardistická perspektiva revoluce je taková, že revolučními aktéry jsou samotná sociální hnutí; jejich organizace nakonec způsobí sociální revoluci. Anarchistická organizace není předvojem vedoucím lid k revoluci. Anarchistická organizace spíše nabízí skutečný revoluční směr sociálním hnutím a vykořisťovaným třídám, které tato hnutí tvoří.

Jak se anarchisté hodlají zapojit do širších tříd, které tvoří sociální hnutí? Organizace Especificista tvrdí, že sociální začlenění je způsob, jakým by se anarchisté měli zapojit do těchto širších tříd. Význam sociálního začlenění nelze přeceňovat. Jak říká FARJ: „Sociální práce a inzerce jsou nejdůležitějšími aktivitami konkrétní anarchistické organizace. Sociální začlenění je o zapojení se do sociálních hnutí a jejich organizací jako skutečných účastníků.“

Jako účastníci revoluční anarchistické organizace bychom pak byli účastníky a členy dvou nebo více organizací. Duální organizační orientace nás přivádí do přímého každodenního kontaktu s neanarchisty z vykořisťovaných tříd, když se zapojují do organizování a bojují o své přežití. V rámci těchto organizací by revoluční anarchisté měli otevřeně obhajovat naše postoje, i když jsou v menšině, aby jasně vyjádřili perspektivu, kterou nabízíme. Naše myšlenky přímé akce, horizontálního organizování, třídního boje a antikapitalismu by měly být v sociálních hnutích otevřeně diskutovány jako důležité strategické prvky získávání moci pro sociální hnutí.

Je důležité zdůraznit, že otevřená advokacie neznamená, že by se anarchisté měli snažit zachytit vedení těchto organizací nebo se pokoušet „ideologizovat“ sociální hnutí na anarchistické sociální hnutí. Místo toho je účelem otevřené advokacie připomenout širším sociálním hnutím moc, kterou mají, a jejich schopnost zásadně restrukturalizovat společnost. Naše revoluční anarchistické ideály se prosadí v sociálních hnutích prostřednictvím našeho vlivu jakožto členů sociálního hnutí s jasnou vizí nového světa a s organizačními schopnostmi dlouhodobých militantů. To znamená, že jako anarchisté budeme předávat své myšlenky svým společníkům v boji „činem a příkladem“ a nikoliv „mluvením a vysvětlováním“. Náš vlastní vliv posílí aktivní zapojení do budování sociálního hnutí, a vykonávání nezbytné každodenní práce jakožto příklad silného člena sociálního hnutí na nejnižší úrovni, a boj o otázky přežití vykořisťovaných tříd.

Angažovanost tohoto druhu nejenže pomůže anarchickým bojovníkům a organizátorům zvýšit jejich vliv, ale taková přímá aktivita je nezbytná pro informování o jejich strategických a teoretických perspektivách. Perspektiva oddělená od místního třídního boje neumožňuje znát důležité místní aktéry, způsob jejich interakce a možnosti, s kým a jak pracovat. Znalost těchto podrobností z nás učiní silnější organizátory a lepší spojení s lidmi v našich komunitách a sociálních hnutích.

Aktivní prolomení rozdílu mezi angažovanými, organizovanými anarchisty a širšími, ale pravděpodobně více reformistickými sociálními hnutími je zvláště důležité ve Spojených státech. Přinejmenším od 50. let 20. století byli levicoví organizátoři aktivně a někdy brutálně odděleni od větších sociálních hnutí. V průběhu desetiletí si sociální hnutí zvykla na to, že se o žádných revolučních perspektivách otevřeně nediskutovalo a nediskutuje. Zároveň si ideologické skupiny zvykly na malý nebo žádný vliv v aréně sociálních hnutí. Výsledkem jsou sociální hnutí, která se bojí prosadit svou vlastní moc a ještě více se bojí diskutovat o „radikálních“ myšlenkách. Na druhé straně si ideologické skupiny navykly vytvářet dokonalé modely organizování, které nikdy nespátí světlo světa, a používat je k odsouzení sociálních hnutí za selhání v jejich poslání. Máme-li někdy vidět skutečnou změnu, musí být prolomeno rozdělení mezi revolučními anarchisty a sociálními hnutími. Sociální hnutí nás potřebují a my potřebujeme je.

Často mluvím v anarchistických kruzích. V těchto kruzích jsem si všiml velkého pochopení všech způsobů, jakými sociální hnutí potřebují anarchisty a naše perspektivy. Anarchistická kritika strategií a taktik používaných většinou hnutí je známá. Bohužel se tato kritika často používá spíše k odsouzení sociálních hnutí a racionalizaci našeho nedostatku aktivity, než k navrhování smysluplnějších způsobů, jak se zapojit.

Revolucionáři zapojení do sociálních hnutí však často souhlasí s našimi perspektivami a rádi by je také využili. Jedna velmi zřejmá strategická perspektiva anarchistů, která se zdá být naprosto ztracená vůči těm z reformističtějších sociálních hnutí, je past, kterou jsou ve skutečnosti volební a legislativní kampaně. Anarchistická perspektiva přímé akce jako primárního prostředku k požadavku změny je zásadní pro přesměrování energie v mnoha sociálních hnutích pryč od jejich neúspěšného spoléhání se na volební politiku.

Když je vaším primárním zdrojem moci jednotná a koordinovaná činnost tisíců jednotlivců, jak tomu obecně je u sociálních hnutí, hierarchická organizace je obrovskou překážkou vaší vlastní moci. Představy o horizontální organizaci nabízené anarchisty umožňují, aby jednotliví řadoví pracovníci měli skutečný pocit příslušnosti ke své organizaci a vlivu na rozhodování v nich, což zase vede k angažovanější a koordinovanější činnosti ze strany těchto členů.

Mnoho sociálních hnutí existuje specificky pro posílení skupin lidí z vykořisťovaných tříd. Ve skutečnosti jde o účast na třídním boji. Bohužel mnoho takových skupin se záměrně nezaměřuje na třídní boj. Tento zámek vede k vážným strategickým chybám při výběru spojenců, přijímání finančních prostředků a umožňování vlivu. Bez pochopení, že organizace si musí vybudovat svou vlastní moc, aby se mohla účinněji zapojit do třídního boje, mnoho organizací samo sebe podkopává. Předávají vnitřní moc těm, kteří by jinak byli třídními nepřáteli, přijímají financování s mnoha řečtci od těchto nepřátel a pak se diví, proč si vlastně nemohou vybudovat moc. Po pravdě řečeno, byli kooptováni jako symptom svého vlastního nedostatečného třídního vědomí. Ve všech těchto situacích má anarchismus jasnou perspektivu, kterou může nabídnout sociálním hnutím a pomoci jim tím na cestě k posílení. A pokud budou mít zúčastnění anarchisté větší zájem na posílení sociálního hnutí, než na tom, aby měli vždy pravdu, pak budou vědět, kdy a jak tyto vnitřní debaty iniciovat. Mnoho anarchických kruhů ve Spojených státech má tendenci zapomenout, jak důležité je pro anarchistickou tendenci skutečné napojení na širší sociální hnutí. Zakořenění myšlenek anarchismu v konkrétních každodenních bojích marginalizovaných lidí dává anarchismu nezbytné základy v realitě.

V bezprostředním smyslu existuje jasná potřeba školení organizátorů v americkém anarchistickém hnutí. Po desetiletích organizování převážně v izolovaných kruzích jiných anarchistů jsme ztratili mnoho z rozsáhlých organizačních a institucionálních dovedností, kterými disponovali mnozí z našich předchůdců. Historické potíže s udržováním infoshopů a dalších anarchistických prostorů při životě jsou zřejmým výsledkem těchto základních nedostatků. Vzhledem k nedávnému vzrušení vyvolanému IWW by se v anarchistickém prostředí dal očekávat větší nárůst počtu členů. Rozšiřování a ubývání místních anarchistických organizací je často méně výsledkem nějakého inherentního problému s pojmem organizace, jako spíše důsledkem prostého nedostatku základních organizačních dovedností místních anarchistů. Základní organizace setkávání, udržování místních publikací, rozvoj silných akcí a mobilizací a budování místních institucí našich hnutí – to jsou věci, které bychom se mohli učit od širších sociálních hnutí.

Naše kolektivní slabost v organizování vedla podle každodenních zkušeností k dalšímu obrovskému problému: nesouladu mezi anarchismem a komunitami dělnické třídy a komunitami obecně. To jsou přesně ty komunity, kde je třeba zakořenit sebe-mancipační myšlenky anarchismu. A stejně důležité je, že každodenní zkušenosti těchto lidí pomáhají informovat organizátory o strategiích, taktikách a myšlení. Neexistuje žádný způsob, jak by anarchistické hnutí mohlo tvrdit, že má skutečně revoluční potenciál, aniž by bylo zakořeněno v těch komunitách, které revoluci nejvíce potřebují.

ROZŠÍŘUJ ANARCHISTICKÉ MYŠLENKY A TISKOVINY

POMOZ ROZŠÍŘOVAT ANARCHISTICKÉ MYŠLENKY VE SVÉM OKOLÍ - MEZI PŘÁTELI, SOUSEDY, SPOLUŽÁKY VE ŠKOLE A KOLEGY V PRÁCI. STAŇ SE DISTRIBUTOREM ČASOPISU ČASÁK. NAP IŠ SI O SAMOLEPKY S LOGEM ČAS A NAŠE LETÁKY. SDÍLEJ NAŠE ČLÁNKY NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH. USPOŘÁDEJ SPOLEČNĚ S NÁMI PŘEDNÁŠKU VE SVÉ OBCI.

Hluboce zakořeněné spojení s realitou běžných lidí má hlubší dopad než pouhé informování o našich organizačních strategiích a taktikách; dává také našemu probíhajícímu teoretickému vývoji podobné spojení s realitou. Mnoho moderních teorií vycházejících z amerického anarchistického prostředí je velmi málo smysluplně propojeno s realitou marginalizovaných lidí v našich komunitách, a když si dovolíme zůstat pouze v těchto ostrůvkách komunit, povedeme nakonec debaty, které budou pro lidi kolem nás naprosto nesrozumitelné. Pokud máme v úmyslu budovat masová hnutí, toto odpojení a narůstání tohoto jevu by nás měly vyděsit.

Historický kontext especifismu je důležitý, máme-li přemýšlet o tom, co pro nás dnes znamená a s jakou vážností bychom měli na tyto myšlenky nahlížet. Especifismo přišlo z Uruguaye po letech diktatury. Navzdory neuvěřitelně silnému a vlivnému anarchistickému hnutí na počátku 20. století vstoupila Uruguay od konce 60. do začátku 80. let do diktátorského období. Během tohoto období se někteří členové FAU zapojili do intenzivního procesu, aby zjistili, co způsobilo, že ztratili svou zemi ve prospěch fašismu, a jak posílit budoucí anarchistické snahy. Especifismo ztělesňovalo myšlenky, které vzešly z tohoto procesu a které si rychle našly přemýšlivé přívržence v mnoha dalších jihoamerických zemích, jež rovněž čelily diktatuře.

Podobné závěry učinili po podobných zkušenostech i další anarchisté. Když se španělská revoluce zvrhla v prodlouženou občanskou válku, kdy fašisté získali zjevnější výhodu, Přátelé Durrutiho povstali, aby hájili důležitost specificky anarchistické revoluce. Přátelé Durrutiho ve svém prohlášení „Towards a Fresh Revolution“ vyzdvihují potřebu poučit se z chyb červencové revoluce:

„Revoluce nemohou uspět, pokud nemají žádná vodítka, žádné bezprostřední cíle. To je to, co v červencové revoluci postrádáme. Ačkoli to mělo sílu, CNT nevědělo, jak se formovat a formovat aktivitu, která spontánně na ulici vznikla. Samotné vedení bylo zaskočeno událostmi, které byly, pokud jde o ně, zcela nečekané. Neměli ponětí, jakým směrem se vydat. Nebyla žádná teorie. Rok co rok jsme trávili spekulacemi kolem abstrakcí, co je třeba udělat. Lidé se tehdy ptali sami sebe. A nechali revoluci prohrát.“

V Rusku byli anarchisté nezbytnou součástí revoluce. Anarchisté tam zažili jednu z prvních zrad, když autoritativní komunisté zničili nástroje dělnické moci, které anarchisté pomohli vytvořit, a nakonec tyto anarchisty vyhnali ze země. O několik let později, se sídlíme ve Francii a při pohledu zpět na ruskou revoluci, skupina ruských anarchistů nazvaná Dělo Truda (Věc práce) hovořila o svých myšlenkách takto: „Bylo to během ruské revoluce v roce 1917, kdy byla potřeba všeobecné organizace pocítována nejhluběji a nejnaléhavěji. Bylo to během této revoluce, kdy libertariánské hnutí vykazovalo největší míru sekcionalismu a zmatku. Absence všeobecné organizace vedla mnoho aktivních anarchistických militantů do řad bolševiků.“

V „Organizační platformě pro všeobecnou unii anarchistů“ Dělo Truda vyjádřilo své představy o důležitosti výslovně anarchistické organizace postavené na jednotě teorie a praxe, stejně jako o roli, kterou bude hrát, a metodách, jak využít toto poznání. „Anarchismus není žádná krásná fantazie, žádný abstraktní pojem filozofie, ale sociální hnutí pracujících mas; už jen proto musí shromáždit své síly do jedné organizace, která neustále agituje, jak to vyžaduje realita a strategie společenského třídního boje.“

Ať už to bylo vidět ztráty výslovně anarchistické revoluce ve Španělsku nebo vidět, jak se jejich země zvrhla ve fašismus, poučení o tom, jak může mít anarchistické hnutí větší dopad v širším měřítku, jsou pozoruhodně podobné. Pokud doufáme, že budeme mít nějaký smysluplný dopad na Spojené státy, když svět prochází probíhajícími krizemi v globálním kapitalismu, musíme tato poučení vážně zvážit. Nemáme čas učit se těmto lekcím v naší vlastní zemi. Politická a ekonomická realita světa a role Spojených států ve světě se rychle mění. Pokles americké životní úrovně, blížící se „menšinová většina“, slábnoucí schopnost vlády Spojených států prosadit své impérium v zahraničí a hrozící ekologické krize – to vše činí status quo neudržitelným jak pro elitu, tak i pro vykořisťované třídy. Sociální otřesy budou jen narůstat. Dojde ke spontánní vzpouře, ať už militantní nebo reformní, levicové nebo pravicové.

Taková povstání a převraty nebudou vždy probíhat podle našich představ. Obvykle se v nich prosadí ti, kteří dovedou nabídnout skutečné nebo zdánlivě skutečné odpovědi. Máme k dispozici dobře organizované anarchistické hnutí schopné prezentovat naše ideály včetně strategií a taktik,

jak je uskutečnit? Můžeme věřit, že jakýkoli převrat nás posune ke skutečné svobodě, rovnosti a solidaritě? Obávám se, že pokud nebudeme aktivně pracovat na prohlubování svého vlivu a zvyšování našich dovedností v každodenním politickém a ekonomickém organizování, bitvu myšlenek vyhraji mnohem horší lidé. Je možné, že se vznikající „menšinová většina“ stane hromosvodem pro posílení rasistických a fašistických tendencí v prostředí vyděšené bílé dělnické třídy?

Odpověď je ano, už tomu tak je. Počet členů Árijského bratrstva se odhaduje na dvacet tisíc ve vězeňském systému i mimo něj. Protiimigrantské nálady Tea Party není těžké stočit výslovně fašistickým směrem. A co pravicoví „libertariáni“? Existuje nějaký důvod se domnívat, že ve chvíli sociálního rozvratu by neobhajovali zcela soukromou, ziskovou policii pro „zajištění pořádku“?

Tyto chvíle vyžadují, abychom učinili víc, než zacházet s anarchismem jako se zajímavým knižním klubem. Musíme se zapojit do promyšleného, oddaného a upřímného organizování, abychom sebe i naše komunity připravili na výzvy, které před námi stojí. Musíme vybudovat anarchismus s hlubokými kořeny v našich bojujících komunitách a pracovat v rámci těchto komunit na rozvoji kontrahegemonické intelektuální

„NEVĚŘÍM, ŽE KAPITALISMUS MŮŽE BÝT SPRAVEDLIVÝ“

rozhovor s Clarou Mattei

Kamkoli jde kapitalismus, vždy následuje úsporná opatření. Tento fenomén mátl intelektuály po generace. Proč dominantní ekonomický systém soustavně přijímá reformy, které, jak se zdá, destabilizují jeho samotné základy?

Dr. Clara Mattei je uznávaná vědkyně a profesorka ekonomie na newyorské The New School for Social Research, jejíž výzkum se touto otázkou zabývá. Ve své poslední knize z roku 2022, *The Capital Order: How Economists Invented Austerity and Paved the Way to Fascism*, tvrdí, že úsporná opatření nejsou „politickou chybou“, ale jsou základním rysem kapitalismu. Její analýza se soustředí na Evropu v letech bezprostředně po 1. světové válce. Po příměří měli evropští dělníci vzácný okamžik revolučního zápalu, podníceného poznáním, že válečné vlády jsou dokonale schopny řídit ekonomiku nad rámec imperativů zisku. Dr. Mattei tvrdí, že od roku 1920 do roku 1927 byla úsporná opatření zásadní pro podporu evropského kapitalismu. Dosáhla toho prostřednictvím tří nástrojů: fiskální, monetární a průmyslové politiky. Tato trojice znamená, v tomto pořadí a zhruba, škrty v sociálních výdajích a regresivní zdanění, zvýšení úrokových sazeb a potlačení práce. Neoklasičtí ekonomové jako Ralph Hawtrey ze Spojeného království a Maffeo Pantaleoni z Itálie tvrdě pracovali

a organizační tradice. Ta jje a vždy byla jedinou nadějí na dosažení anarchistické budoucnosti a je nezbytná k obraně proti jakémukoli směřování k fašismu. Je zřejmé, že esepicifismo nám nabízí zásadní lekce, abychom se naučili přesně tyto věci.

Zatímco toto píšu, místní organizace, ke které patřím, Rochester Red & Black, je zapojena do celonárodní anarchistické organizace spolu s řadou dalších místních a regionálních organizací ve Spojených státech. Mnohé z těchto organizací jsou informovány a inspirovány metodami organizování podrobně popsány v organizacích esepicifista v Jižní Americe. Rozvoj této organizace nebyl jednoduchý. A nemyslím si, že průběžné organizování skupiny bude jednoduché. Může to trvat až do revoluce, nebo se může rozpadnout. Ať tak či onak, projít si vzájemné zkušenosti a zápasy a vytvořit takovou organizaci je zásadní pro budování anarchistického hnutí v USA. Osobně velice doufám, že taková formace povede k anarchistickému hnutí, které bude nadále zastávat revoluční myšlenky a zároveň bude budovat skutečnou hloubku v našich čtvrtích, na pracovištích, ve školách a rodinách. Bez lidového anarchismu nemůžeme mít revoluční anarchismus.

Tento text se původně objevil v článku *Perspectives on anarchist theory*, č. 27 (2014) vydaném Institutem pro anarchistická studia.

na obhajobě těchto politik. Nakonec však realizace vyžadovala odtržení od demokracie a použití politického násilí, které umožnilo nástup fašistickému režimu Benita Mussoliniho a rozvoj fašistického myšlení, které se později rozšířilo po Evropě.

Minulý měsíc vedl přispěvatel z Hampton Institute a ekonomický novinář Diego Viana rozhovor s Dr. Mattei o její tezi a pohledu na svět. Vychutnejte si prosím následující přepis, který jsme upravili pro přehlednost a délku:

Diego Viana | Vaše kniha tvrdí, že úspornost je ústředním bodem kapitalistického řádu. Jak do tohoto argumentu zapadají současné mobilizace?

Clara Mattei | Díky nim je kniha velmi aktuální! Podívejte se na Spojené státy. Lidé se mobilizují. A nejde jen o stávky. Dělníci zcela zpochybňují námezdní práci. Stalo se tak po 1. světové válce, kdy stát politizoval ekonomickou sféru tím, že do ní zasahoval v rámci válečného úsilí. A dnes se to děje, samozřejmě v menší míře, znovu. Lidé okusili život bez vykořisťované práce během COVID, když vláda nabídla určitou sociální podporu. Proč by se teď měli vrátit do práce v tak hrozných podmínkách? Právě tam vstupuje do hry strohost. Zvyšuje naši závislost na trzích. To je typické a specifické pro kapitalismus.

Většina lidí má práva pouze tehdy, mají-li v kapse peníze, které získávají námezdní prací. Snížením sociálních dávek a oslabením vyjednávací síly pracovníků se úsporná opatření snaží zajistit jinou alternativu, než ohnout vaz a přijmout vykořisťovatelské podmínky.

DV | Mobilizace pracovníků však zůstává obtížná kvůli nejistotě, snížené hustotě odborů atd. Je vítězství možné?

CM | Vaše analýza je přesná. Vypovídá o „úspěchu“ askeze. Půl století tvrdých opatření způsobilo, že pracovní síla je nejistá, s menším počtem práv odborů, menším blahobytem a větší privatizací. Rostou také úrokové sazby, což omezuje přístup běžných lidí k úvěrům a vede k větší nezaměstnanosti. Přesto se lidé stále mobilizují. Pravda, odbory jsou nyní slabší, než byly po druhé světové válce – a rozhodně po první. Ale náš systém je založen na vykořisťování většiny. Takže kdykoli se tato většina zmobilizuje, je to velký problém. Letos v říjnu zajistila odborová organizace United Auto Workers štedřejší a progresivnější mzdovou strukturu po 45denní stávce. Toto vítězství je velmi důležité. A ukazuje, že – když dojde na tlak – kapitál potřebuje pracovníky, kteří tak mají obrovský vliv na vytváření poptávky. Takže – ať jsou kdekoli – pokud dělníci zadržují svou práci, kapitál to děsí.

Moje kniha hovoří o zbraních státu a jeho politických a ekonomických elit k vedení třídní války proti lidem. Kniha je ale také optimistická. Uznává, že třídní boj probíhá a dělníci mohou vyhrát. Kapitál jako bohatství totiž vyžaduje kapitál jako společenský vztah – totiž námezdní otroctví. To znamená, že dokud máme kapitalismus, boj pokračuje. Samozřejmě byly historické okamžiky, kdy byli dělníci na ústupu. Ale myslím, že nyní vidíme, že úsporná opatření neznamenaají smrt dělníků. Úspornost je nástroj, jak udržet pracovníky pod kontrolou. V tomto smyslu uznává jejich moc.

DV | Mnoho amerických ekonomů věří, že nedávné stimulační plány znamenají konec období úsporných opatření. Tomu se bráníte konceptualizací fiskální, monetární a průmyslové politiky jako trojice nástrojů k prosazení úsporných opatření. Vysvětlíte, jak tato trojice funguje v našem současném prostředí.

CM | Trojice působí na všech úrovních. Zvyšování úrokových sazeb disciplinuje pracovníky tím, že „uvolňuje“ napjatý trh práce, což jednoduše znamená zvýšení nezaměstnanosti. A to je přesně to, o co se Fed snaží. Chtějí nezaměstnanost, aby udržela pracovníky natolik zoufalé, aby přijali nízké mzdy. To je teď opravdu mocná zbraň. I když to ještě nefungovalo, bude to fungovat. Přichází recese. Recese je krátkodobý náklad za mnohem dlouhodobější zisk, který stabilizuje třídní vztahy.

DV | A co fiskální stránka?

CM | Snažím se vymanit z mainstreamových

definic askeze. Lidé to přirovnávají ke škrtům v rozpočtu a zvyšování daní. To nic neznamená. Typickou praxí ekonomů je dívat se na souhrn a neberou v úvahu třídní dynamiku toho, kdo vyhraje a kdo prohraje. Tento přístup však vede k chybným závěrům – jako je představa, že úsporná opatření jsou za námi. Stát přece utrácí spoustu peněz! Rozhodující je, že úspornost neznamená „malou vládu“, ale znamená, že vláda aktivně zasahuje ve prospěch elit a na úkor mnoha.

Fiskální úspornost je tedy ústřední a Bideconomics je dobrým příkladem. Rozšířil se veřejný rozpočet. Ale kam šly peníze? Šlo to do války, vojensko-průmyslového komplexu a energetických společností, aby je pobídli k tomu, aby přešli na zelenou – a samozřejmě do záchran bank. Stát utrácí peníze, ale dává je vlastníkům kapitálu a přitom strukturálně financuje sociální služby. Pro mě je fiskální úspornost o sociálních výdajích – nikoli o státních výdajích obecně.

DV | Jsou tedy úsporná opatření sluchitelná se značnými státními výdaji?

CM | Ano! Jde o to, kde stát utrácí. A nejsou to výdaje na lidi, ale na trh. Komodifikuje základní služby. Joe Biden neudělal nic, pokud jde o sociální přerozdělování. A jeho kolega z demokratů Eric Adams, starosta New Yorku, právě oznámil masivní škrt v sociálních výdajích, podnícené také tím, že zvýšení úrokových sazeb zdražuje – zejména pro místní samosprávy – půjčky.

Takže tam vidíme souvislost. Prvky trojice se navzájem posilují. Měnová úsporná opatření posilují úsporná fiskální opatření. A pak je tu druhá strana fiskálních úspor, která se netýká pouze škrtů sociálních výdajů, ale také regresivního zdanění. Kdo platí daně? Opět jsme svědky neustálého zvyšování spotřebních daní a naprosté neochoty zdaňovat kapitál, zisky, dědictví nebo jakoukoli formu bohatství. To je velmi strukturální. A není to ojedinělé ve Spojených státech. V Itálii dělá totéž premiérka Georgia Meloniová. Je to celosvětové.

DV | Třetím prvkem je průmyslová úspornost, zejména ve formě represe.

CM | Bidenova administrativa se může snažit vyvolat dojem, že je prolaborantská, ale v boji proti privatizaci a deregulaci práce je schopna udělat velmi málo. Ve skutečnosti dokonce zasáhla docela kooperativním způsobem, aby zabránila železničářům ve stávce za dosažení lepších práv minulou zimu. Dnešní výhry pocházejí z organizované práce – nikoli z administrativy.

V jiných zemích jsou průmyslová úsporná opatření přítomna více než kdy jindy a odbory trpí. Práce je čím dál nejistější. Úspornost je skutečně o třídě – jde o státní řízení ekonomiky ve prospěch elit.

DV | Kromě vysvětlení úspornosti je kladete do jádra kapitálového řádu – samotné struktury kapitalismu. Jde o obnovu marxistického ekonomického myšlení?

CM | Ano. Moje práce si klade za cíl využít marxistickou metodologii, která chápe ekonomické vztahy jako nevyhnutelně politické. To přirozeně vede k úplnému přehodnocení úsporných opatření. Chci pomoci lidem uvědomit si, že vztah mezi kapitalismem a úspornými opatřeními je strukturální. A to znamená, že stát neustále zasahuje, aby oslabil pracující a ochránil kapitál. Analýza toho, jak úsporná opatření fungují v reálném čase, to zcela potvrzuje.

Nyní více než kdy jindy musíme dbát na nejdůležitější pohled na kritiku politické ekonomie Karla Marxe. Marx popsal, jak je ekonomický růst založen na kapitálu jako sociálním vztahu. Většina lidí musí prodávat svou práci za mzdu a to vůbec není přirozený rys. Tvorba hodnoty v kapitalismu nakonec vyžaduje vykořisťování. Zatímco mnoho lidí – dokonce i na levici – považuje kapitalismus za samozřejmost, kapitál je založen na specifickém sociálním vztahu. To znamená, že nejen velmi politický, ale také je své podstaty křehký. Proto potřebuje neustálou ochranu. V dějinách jsou určité historické momenty, ve kterých se tato křehkost objevuje.

DV | Popisujete změnu po první světové válce, kdy spontánní úspornost kapitalismu pozlaceného věku musela být řízena a koordinována, a proto se konaly konference v Bruselu a Janově. Je to základ pozdějších institucí, jako je Bretton Woods systém nebo G7, Světové ekonomické fórum, Světová obchodní organizace?

CM | Přesně tak. A myslím, že kniha neodpovídá tomu, jak politické instituce před válkou aktivně zachovávaly úspornost. Existuje spousta literatury, která ukazuje, že zlatý standard nebyl přirozeným mechanismem. Bylo to vlastně docela politicky zapouzdřené. V knize tvrdím, že úspornost se stala viditelnou po první světové válce.

Úspornost je v kapitalismu vždy latentní a objevuje se, když je systém nejvíce zpochybněn. Když se jeho pilíře otřesou, instituce se spojí, aby ochránily kapitálový řád. Proto se zaměřuji na rok 1919 a období těsně po 1. světové válce. Byl to okamžik, ve kterém byla skutečně velká poptávka po ekonomické demokracii.

V Británii lidé kromě všeobecného volebního práva požadovali větší slovo v ekonomických otázkách. Pochopili, že záminka vyrovnání rozpočtů byla čistě ideologická a již neudržitelná. Během války státy utratily všechny peníze, které chtěly. Lidé tedy žádali poválečnou rekonstrukci, při níž by byly zdroje využity spíše v jejich prospěch než pro zisk.

Pochopili, že záminka vyrovnání rozpočtů byla čistě ideologická a již neudržitelná. Během války státy utratily všechny peníze, které chtěly. Lidé tedy žádali poválečnou rekonstrukci, při níž by byly zdroje využity spíše v jejich prospěch než pro zisk. V těchto okamžicích politické krize zušlechťují úsporná opatření své nástroje. Na počátku 20.let 20.století zahájilo činnost mnoho institucí – zejména nezávislé centrální banky –, aby ochránily měnová rozhodnutí před demokratickými zásahy. Na toto období se v knize zaměřuji. Ale můj další projekt je prozkoumat, jak fungovala úsporná opatření po druhé světové válce. Úspornost by tedy mohla být úhlem k přehodnocení historie kapitalismu ve 20. a 21.století.

DV | Podtitul knihy je o askezi dláždící cestu k fašismu. V případě Itálie se zdá, že se stal opak. Fašismus vydláždil cestu úsporným opatřením. Co si o tom myslíte?

CM | Běžnou myšlenkou je, že fašismus vzniká jako reakce na úsporná opatření. Ale máte pravdu. V Itálii se stalo něco jiného. Původní fašismus – fašismus Benita Mussoliniho – se dostal k moci kvůli své schopnosti provádět úsporná opatření. Fašismus a askeze se navzájem potřebovaly. Autoritářský stát dokázal prosadit úsporná opatření mnohem účinněji než jakákoli demokratická vláda. Na rozdíl od svých liberálních protějšků mohl zasáhnout přímo, aby potlačil mzdy, omezil stávky a provedl celou řadu sociálních škrtů a privatizací a zároveň uvěznil opozici. Proto, jak popisují ve své knize, neoklasičtí ekonomové byli Mussolinim velmi nadšení. Jejich čisté modely vnutil realitě.

Mussolini byl reakcí na skutečnost, že krátce před Pochodem na Řím došlo k plnému obsazení továren. Dělníci získávali spoustu práv a rozpadaly se mzdové vztahy ve prospěch demokratického řízení průmyslu prostřednictvím továrních rad, jejichž velmi důležitým vůdcem byl Antonio Gramsci. To elita nemohla snést. Fašismus byl dar z nebes. Montagu Norman, který byl guvernérem Bank of England, řekl: „Fašismus jistě přinesl pořádek z chaosu... Duce byl v kritickém okamžiku tím správným mužem.“

Norman to řekl v roce 1926, kdy režim již ukázal, co znamená být fašistickým režimem – zabíjení a tak dále. Líbilo se mu ale, že fašismus byl celý o potlačování mezd, obraně soukromého vlastnictví a investic a využívání státu k udržení průmyslového míru k maximalizaci zisku nade vše ostatní.

DV | Jak dnes vidíte souvislost mezi fašismem a úspornými opatřeními?

CM | Dnes se k moci dostává mnoho fašistických nebo autoritářských vlád, které neslibují žádná úsporná opatření. Lidé skutečně pociťují ekonomický násilný dopad úsporných opatření na svůj každodenní život a touží po něčem jiném. Kvůli prvenství úsporných opatření však lidé ztratili třídní vědomí a věří, že mohou věřit buržoazním politikům – zejména lži, že za všechno mohou migranti.

Existuje tedy neschopnost vidět, co je v sázce, protože o třídním boji se nikdy nediskutuje. Itálie je dnes symbolická. Občané volili krajně pravicovou vládu Meloniové, protože slibovali změnu. Mezi liberálně technokratickými vládami bývalých premiérů Maria Draghiho a Maria Montiho a tou současnou však existuje úplná kontinuita. Ministrem financí v kabinetu Meloniové je Giancarlo Giorgetti z Bocconi University – ten samý chlap, který tam byl s Draghim! A Meloniové rozpočet na nadcházející fiskální rok je čirá úspornost. Definancuje nemocnice a školy, odstraňuje dotace pro chudé zvané reddito di cittadinanza, rozšiřuje regresivní zdanění a privatizuje a zároveň prosazuje další deregulaci práce. Je to celá trojice úsporných opatření – kromě měnové politiky, kterou řídí Evropská centrální banka. To není žádný šok. Historicky, pokud jde o řízení ekonomiky, byli liberálové a fašisté spojenci. To je pořád pravda. Jejich autoritářské tendence se mohou vynořovat různými způsoby. Ale nakonec se oba tábory tlačí stejným směrem.

DV | Porazil někdo od první světové války snahu o úsporná opatření?

CM | Není mi známo. Zatímco rok 1919 byl skutečně vzrušujícím rokem jak pro reformisty, kteří prošli mnoha iniciativami sociálního zabezpečení, tak pro radikálnější dělnické rady, které volaly po dělnické samosprávě, netrvalo to dlouho. I v revolučním Rusku Nová ekonomická politika Vladimíra Lenina v podstatě přistoupila na určitou formu askeze. Sověti neměli na výběr. Aby mohli konkurovat globálně v kapitalistickém systému, museli přistoupit k deflaci své ekonomiky. Od dvacátých let to bylo všude kolem dost strohé.

DV | Nemůže to zakořenit pocit bezmoci? Vzpomeňte si na formulaci Fredrica Jamesona. „Je snazší představit si konec světa než konec kapitalismu.“

CM | Doufám, že poselství knihy je ve skutečnosti opačné. Skutečnost, že si myslíme, že mimo kapitalismus neexistuje žádná cesta vpřed, hovoří o „úspěchu“ úsporných opatření. Pokud se vymaníte z askeze, vymaníte se z kapitalismu. Musíme myslet ve velkém, ale to neznamená, že je to nemožné. I nyní, když mluvíme, probíhá obrovské množství pohybů, které se týkají dosažení nezávislosti na tržních silách. Podívejte se na La Via Campesina, hnutí, které sdružuje zemědělce na jihu zeměkoule, aby požadovali dělnickou suverenitu ve výrobě potravin, nebo na sousedské rady v Chile, které mobilizují k demokratické organizaci zdrojů a hrály velkou roli v chilském ústavním procesu předtím, než byli tankováni jejich údajně levicovou vládou. Organizace jako tyto obnovují demokratickou angažovanost ve výrobním procesu a ekologickou udržitelnost.

Nyní více než kdy jindy musíme přehodnotit, jaký typ státu chceme. Kapitalistický stát je jednoznačně státem, který musí dělat úsporná opatření.

A to je jasné i u dalších systémů, které musely soutěžit v globálním řádu. I globalizace je nepřírozená a politicky konstruovaná. Ale vše, co je aktivně konstruováno, může být také aktivně dekonstruováno, pokud se na tom lidé podílejí. A to je důvod, proč si myslím, že ti nahoře jsou neustále znepokojeni. Vědí, že systém je křehký. Ačkoli použili neoklasickou ekonomii, aby nás přesvědčili, že tomu tak není. Ale věřím v sílu pracujících myslet ve větším a porazit kapitalistický realismus.

DV | Ekonomové v poslední dekádě zasáhli hotovostní převody, základní příjmy, zdanění kapitálových toků atd. jako protijedy na ekonomickou nevolnost. Tyto návrhy jsou většinou zapouzdřeny v rámci neoklasické mikroekonomie a zdá se, že liberálové jimi jsou nadšeni.

CM | Myslím, že ty návrhy jsou dost naivní. Předpokládají, že můžete mít to nejlepší ze všech světů – jakýsi „spravedlivý kapitalismus“. Nevěřím, že kapitalismus může být spravedlivý. V kapitalistické ekonomice je schopnost státu přerozdělovat nutně omezená – zejména politicky. Tito ekonomové to nevidí. Jinak by pochopili, že univerzální základní příjem by byl revolučním opatřením. Společnost by přestala být kapitalistickou. Někteří neoklasičtí ekonomové, zejména ti, kteří pracují ve Federálním rezervním systému a Mezinárodním měnovém fondu, jsou si toho dokonale vědomi. Proto často takové politiky blokuji.

DV | Diskutovali jste s jinými ekonomy, kteří kritizují úsporná opatření, ale považují je pouze za chybu a nikoli za rys kapitalismu?

CM | Je těžké vést tyto debaty. Ekonomové obecně věří, že politická a ekonomická sféra by měla být oddělena. Myslí si, že ve skutečnosti nedělám ekonomii, protože ta disciplína je ontologicky založena na tom oddělení. Ale to je umělý, ideologický předěl. Je ideologický v tom smyslu, že udržuje iluze, které pomáhají podporovat konsensus pro systém. Dokonce i kolegové z New School, jejichž ekonomická katedra patří mezi nejradikálnější, razí oddělenou politiku a ekonomiku. Dominantním krédem je, že dělat ekonomii má jen málo společného se skutečnými společenskými výrobními vztahy.

DV | Po druhé světové válce přišla keynesiánská éra sociálního státu a řízeného kapitalismu, kde mzdy a kapitálové výnosy rostly podobným tempem. Proč jsme neviděli vlnu úsporných opatření a fašismu, která následovala po první světové válce?

CM | Toto je velmi důležitá otázka a je skutečně vodítkem pro můj další knižní projekt s University of Chicago Press. Mohu nabídnout jen velmi předběžnou odpověď. Revoluční duch roku 1919 nebyl po druhé světové válce tak hmatatelný. Dělníci se více integrovali do kapitalistického státního aparátu. To byl velký úspěch fordismu – systému hromadné výroby a spotřeby charakteristické pro „rozvinuté“ ekonomiky. Fordismus přiměl dělníky, aby přijali vykořisťování výměnou

Fordismus přiměl dělníky, aby přijali vykořisťování výměnou za poněkud vyšší mzdy a mírné sociální výhody. Ve chvílích, kdy jsou politické otřesy slabší, mohou státy podniknout ambicióznější přerozdělovací úsilí, aniž by riskovaly rozvrácení celého systému. Naproti tomu, jak ukazují ve své knize, po první světové válce se rekonstrukcionisté pokusili uklidnit populaci prostřednictvím reformy sociálního zabezpečení. Ale ve chvílích žhavějšího útoku na pilíře systému nebyli úspěšní. Jejich reformy spíše vstříply dělníkům větší smysl pro možnosti. Získání něčeho způsobilo, že většina občanů požadovala více – možná dokonce svržení celého systému. Proč se smířit s prodloužením vodítka?

Po druhé světové válce nebyly revoluční vlny tak silné. To umožnilo reformistickou vizi uskutečňovat pozvolna, aniž by byla zpochybňována akumulace kapitálu jako taková. To je jejich politický projekt.

Podívejme se na politiku zavedenou po druhé světové válce. Termín „úspornost“ zpopularizovala britská labouristická vláda v roce 1948. Proč? Protože upřednostnili inflační hrozbu. V historickém kompromisu mezi inflací a plnou zaměstnaností se rozhodli zkrotit inflaci. To vedlo v roce 1964 k obrovskému zmrazení mezd. Politici v Británii, Spojených státech a Evropě se vždy zabývali snižováním mezd,

aby se vyhnuli snižování zisků a soukromých investic. Měnová stabilita a mezinárodní konkurenceschopnost byly posvátné. Jistě, zisky byly tak vysoké, že vedle nich rostly i reálné mzdy. Ale kolik prostoru bylo pro strukturálnější rozdělení zdrojů? To vše vás nutí zpochybňovat údajně velký rozdíl mezi keynesiány a hayekovci, který hodlám dále prozkoumat. John Maynard Keynes ani Friedrich Hayek neteoretizovali o vykořisťování a nechápali kapitalismus jako problém. Proto se Keynes snažil systémem spíše optimalizovat, než jej nahradit něčím lepším. Neudělejme stejnou chybu.

KDO JSME A CO CHCEME?

Československé anarchistické sdružení (ČAS) vzniklo z potřeb vykořisťovaných a utlačovaných účinně prosazovat své sociální zájmy. Je skupinou lidí, kteří chtějí spolupracovat na odstranění státu a kapitalismu a jejich nahrazení svobodnou beztrždní anarchistickou komunistickou společností, založenou na solidaritě a vzájemné pomoci. Podporujeme všechny oprávněné a rovnostářské snahy utlačovaných lidí vzít si zpět svá práva, bojovat proti sociálnímu útlaku, proti propouštění a flexibilizaci pracujících, proti útlaku žen, proti ničení našeho životního prostředí atd. Stavíme se proti kapitalismu a státu, protože jsou založeny na třídním rozdělení společnosti. Vystupujeme i proti dalším nerovnostem a formám útlaku, prostupujícím celou společnost. Kapitalismus ve jménu zisku celosvětově utlačuje, vykořisťuje a zabíjí lidi a devastuje životní prostředí. Stát chrání vládu kapitálu a udržuje privilegia úzké vládnoucí třídy, nezbytná pro chod systému. Naše aktivity jsou založeny na principu přímé akce - to jest samosprávné aktivity zdola, organizované přímo lidmi, kteří ji podnikají, bez jakýchkoli politiků a byrokratů. Nejsme politickou, ale sociální organizací. Neusilujeme o dobytí politické moci na jakékoli úrovni státní správy, v odborech nebo kdekoli jinde. Usilujeme o to, aby lidé sami začali společně žádat zpět svá práva, důstojnost a možnost rozhodovat o svých životech a nenechali se přitom oklamat autoritářskými politickými proudy a přísliby reformistů. Naše organizovanost je výrazem potřeby bojovat společně proti systému kapitalismu a státu, který s námi zachází jako s „lidskými zdroji“. Úspěchu není možno dosáhnout izolovaně a spojit své síly je pozanou nutností.

KONTAKT NA REDAKCI

vydává společně ČAS Praha a ČAS Ústí n/L
email: cas_kontakt@riseup.net
whatsapp: 792 757 100

KONTAKTY NA SKUPINY ČAS

ČAS Praha: cas_kontakt@riseup.net
ČAS Brno: cas_brno@anarchiste.org
ČAS Ostrava: cas_ostrava@anarchiste.org
ČAS Ústí nad Labem: cas_kontakt@riseup.net

ČTENÁŘSKÉ KONTO ČASÁKU

Chcete pravidelně dostávat každé nové číslo? Stačí si jej jednoduše předplatit. Pošlete na bankovní účet částku od 100,- Kč výše. Číslo bankovního účtu: 1024164477/5500. Do poznámky pro příjemce napište svoji adresu. Postupně vám budeme podle přání zasílat nová čísla „ČASÁku“ (cena+poštovné) až do vyčerpání částky, o čemž vás budeme včas s předstihem informovat. Solidární cena jednoho čísla je 10 Kč, poštovné je 30 Kč. Pokud se v místě nachází náš člen nebo členka, bude Vám nové číslo doručeno vhozením do schránky bez započítání poštovného.

PŘEDPLAŤ SI NÁŠ ČASOPIS

HUDEBNÍ FESTIVAL MAKE MUSIC NOT WAR

15.
6.
2024

sledujte naše pravidelně aktualizované stránky

WWW.ANARCHISTE.ORG